

Δέφτερη Ανάγνωση

Εναλλακτική Πληροφόρηση

Website: www.defterianaynosi.com

Facebook: www.facebook.com/DefteriAnaynosi

Twitter: www.twitter.com/DefteriAnaynos1

Ειδήσεις για τη βδομάδα και σχόλια για τις εξελίξεις

Περιεχόμενα του τεύχους της εβδομάδας: 5/-12/2/2013

ΤΟΠΙΚΑ

Το ξέπλυμα « χρήματος» αποκτά τοπικές αναφορές: τα δάνεια που διαχειρίστηκαν οι εταιρείες του κ. Αναστασιάδη και μια απάντηση που εκκρεμεί σελ. 2

Μια βιογραφική αναφορά στο ιστορικό ζικ ζακ της πολιτικής πορείας του κ. Αναστασιάδη και στο διχασμό ανάμεσα στη ρητορική και την πρακτική του σελ.7

Το ρωσικό δάνειο: όταν η στρατηγική του διακρατικού δανείου περνά πια σε άλλο επίπεδο διαπραγμάτευσης σελ. 17

Πώς οι τράπεζες οδήγησαν την οικονομία στην κρίση, ενώ τα ΜΜΕ συγκάλυπταν τα σκάνδαλα τους σελ. 21

Εξελίξεις στην Τουρκοκυπριακή Κοινότητα σελ. 25

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – Ταξικά νεα: σελ. 32

ΔΙΕΘΝΗ

Ευρώπη: η διαφθορά ως σημείο εστίασης της κοινωνικής δυσφορίας και τα υπόγεια ρεύματα βόρεια και νότια σελ. 34

Μέση Ανατολή: ένταση και μετατοπίσεις σελ. 36

ΚΙΝΗΜΑΤΙΚΑ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ σελ. 38

ΣΠΟΝΤΕΣ σελ. 43

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ: Δεκάλογος υπέρ των αξιών του πλουραλισμού, της εκκοσμικευμένης εκπαίδευσης και των δικαιωμάτων των παιδιών σελ. 49

ΤΟΠΙΚΑ

Το ξέπλυμα « χρήματος» αποκτά τοπικές αναφορές: τα δάνεια που διαχειρίστηκαν οι εταιρείες του κ. Αναστασιάδη και μια απάντηση που εκκρεμεί

Ενώ στην Ευρώπη, η πίεση προς την Κύπρο εστιάζεται στο ξέπλυμα, ξαφνικά, προέκυψε μια νέα υπόθεση του δικηγορικού γραφείου του Ν. Αναστασιάδη για να θέσει και εσωτερικά το ζήτημα και να το διασυνδέσει με θέματα διαπλοκής ανάμεσα σε πολιτικούς και οικονομικούς παράγοντες. Το θέμα δημοσιοποίησε το Κουτί της Πανδώρας, το ελληνικό σάιντ, στο οποίο γράφει ο Κ. Βαξεβάνης. Τα νέα στοιχεία επιβεβαιώνουν τα προηγούμενα παράδοξα της Makra Investments, αυξάνοντας, ταυτόχρονα, τις απορίες για το πώς λειτουργεί ο κ. Αναστασιάδης και την πρακτική κατανόηση των συνεπειών των οικονομικών δραστηριοτήτων, με τις οποίες εμπλέκεται. Μετα από προσπάθειες μερικών ημερών για αποσιώπηση του θέματος ή δικαιολόγησης (μέσω του δικηγορικού γραφείου), με αποφυγή των ερωτημάτων για τα παράδοξα των συναλλαγών, τελικά, τη Δευτέρα, ο κ. Αναστασιάδης ζήτησε να εξεταστεί το θέμα από την ΜΟΚΑΣ. Το αν η ΜΟΚΑΣ μπορεί να εξηγήσει τα παράδοξα των συναλλαγών είναι ένα θέμα και το αν μπορεί, στο υπάρχον κλίμα (εσωτερικά και εξωτερικά), να κάνει μια ουσιαστική έρευνα είναι άλλο. Σίγουρα, δεν πρόκειται να πείσει στο εξωτερικό λ.χ. Ωστόσο, ήταν μια κίνηση που δείχνει ότι η πίεση από τις δημοσιεύσεις στο ίντερνετ, φτάνει τελικά και στο χώρο της επίσημης Δημόσιας Σφαίρας.

Τα παράδοξα: πωλήσεις και δάνεια εκατομμυρίων από εταιρείες με μετοχικό κεφαλαίο μερικών χιλιάδων

Στην περίπτωση της Makra Investments, μια εταιρεία με μετοχικό κεφάλαιο μερικών χιλιάδων βρέθηκε να πουλά τις μετοχές της, για 50 εκατομμύρια. Στην νέα υπόθεση που αποκάλυψε το κουτί της Πανδώρας,¹ το δικηγορικό γραφείο του κ. Αναστασιάδη

¹<http://www.koutipandoras.gr/32267/%CE%B4%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%8D%CE%B8-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%81%CF%89%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%84%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1-%CE%BE%CE%B5%CF%80%CE%BB.html>

φαίνεται να ανέλαβε εταιρείες με ελάχιστο κεφάλαιο, οι οποίες, μέσω του γραφείου, πήραν δάνεια 10 εκατομμυρίων. Γράφει, χαρακτηριστικά, το κείμενο του ελληνικού ιστοτοπού:

*«Το δάνειο χορηγήθηκε από την Τράπεζα στην εταιρεία, βάζοντας ως ενέχυρο τις 5.000 μετοχές της. Σημαντική λεπτομέρεια; Η αξία των μετοχών της εταιρείας δε ξεπερνούσε το 1,71 ευρώ η καθεμία. Πιο απλά, **η εταιρεία έβαλε ως ενέχυρο μία αξία 8,550 ευρώ και εξασφάλισε δάνειο ύψους 10 εκατ. ευρώ περίπου.***

*Το συγκεκριμένο δάνειο όμως δεν ήταν και το μοναδικό. Ένα μήνα πριν και συγκεκριμένα τον Ιούνιο του 2008 μία δεύτερη εταιρεία συμφερόντων του δικηγορικού γραφείου του κ. Αναστασιάδη, έλαβε και άλλο δάνειο από την ίδια τράπεζα. Πρόκειται για την Mareplex Services Ltd.... Η εταιρεία έλαβε δάνειο ύψους 9,917,050 εκατ. ευρώ, βάζοντας ενέχυρο 1000 μετοχές, η αξία των οποίων δεν ξεπερνούσε το 1 ευρώ η κάθε μία. Πιο απλά **με 1000 ευρώ υποθήκη κατάφερε να λάβει ποσό κοντά στα 10 εκατ. ευρώ.»***

Το βασικό ζήτημα είναι σαφές: αν μια εταιρεία δηλώνει ελάχιστο κεφάλαιο και μετά παίρνει δάνειο εκατομμυρίων, κάτι κρύβει. Στην απάντησή του, το δικηγορικό γραφείο ανέφερε ότι στη μια πράξη, η εταιρεία, για την οποία μεσολάβησε το γραφείο του κ. Αναστασιάδη, έχει δεκαπενταπλάσιο κεφάλαιο. Τότε, γιατί δεν το δήλωσε; Από ποιόν ήθελε να κρύψει κάτι; Και γιατί;

Αυτά δεν μοιάζουν με προσπάθεια απόκρυψης κεφαλαίων;

Το δικηγορικό γραφείο προσπάθησε να εστιάσει στο ότι το δάνειο είχε αποφασιστεί, πριν να αναλάβει το δικηγορικό γραφείο - και οι συνδεδόμενες εταιρείες - τη διαδικασία. Όμως, όπως ορθά παρατήρησε στην απάντησή του, ο ιστότοπος:

«Η δανειοδότηση για λογαριασμό άλλης εταιρείας, δεν είναι σαφής, αλλά παραπλανητική. Η πρακτική αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Έστω και αν γίνεται για λογαριασμό τρίτων. Επίσης το γεγονός ότι έγινε πριν από την ανάθεση εντολής στην εταιρεία του κ. Αναστασιάδη δεν αποτελεί ελαφρυντικό καθώς αυτή υλοποιήθηκε από την εταιρεία του.»

Το δεύτερο θέμα που τίθεται, είναι η αδυναμία του κ. Αναστασιάδη, ως πολιτικό πρόσωπο, να αντιληφθεί τις συνέπειες τέτοιων πράξεων από το δικό του δικηγορικό γραφείο. Η τράπεζα, από την οποία λήφθηκε το δάνειο, είναι μια ρωσική τράπεζα, η οποία κατηγορήθηκε στο παρελθόν για ξέπλυμα χρήματος. Μια χαρακτηριστική είδηση από το Ρούτερς, την οποία ο ηγέτης της αντιπολίτευσης και το δικηγορικό του γραφείο θα έπρεπε να είχαν υπό όψιν τους:

Russia's Suburban seen pipeline in laundering scheme

NEW YORK, Sept 15 (Reuters) - Russian bank Sobinbank was at the heart of a massive money laundering scheme in which Russian businessmen and criminals illegally funnelled about \$7 billion through accounts at the Bank of New York Co. Inc. (NYSE:[BK](#) - [news](#)), according to U.S. court papers.

Suspected Russian mobsters and businessmen used Bank of New York accounts held by Sobinbank and a related Russian bank as the main pipeline to wire ill-gotten funds -- including money from tax fraud and kidnappings -- out of Russia, documents alleged.

<http://www.russianlaw.org/reuters091500.htm>

Ένας πολιτικός, ο οποίος, μάλιστα, τόνιζε τη σχέση του με τη Δύση, δεν θα έπρεπε να γνωρίζει και να διατηρεί αποστάσεις από τέτοιες πρακτικές; Έχοντας, πια, στην πλάτη του τέτοιες πράξεις, οι οποίες θα γίνονταν γνωστές στις δυτικές χώρες με τον άλφα ή βήτα τρόπο, δεν μετατρέπει τον εαυτό του σε στόχο εκβιασμών; Πώς θα μπορεί να υπερασπιστεί συλλογικά συμφέροντα μιας χώρας, όταν ο ίδιος είναι τόσο ευάλωτος – και πρακτική, εν δυνάμει, απόδειξη ότι οι κατηγορίες εναντίον της Κύπρου, είναι αλήθεια;

Σε αυτό το πλαίσιο, η προσπάθεια του δικηγορικού του γραφείου να προσπεράσει το θέμα με τη δικαιολογία της απλής προσφοράς υπηρεσιών, δεν αρκεί εμφανώς: εδώ, υπάρχει ένα θέμα που δεσμεύει και αφορά στο σημείο διασταύρωσης της πολιτικής και της ιδιωτικής-οικονομικής ζωής, το οποίο θα έπρεπε να διευκρινιστεί. Η χρήση των πιο πάνω πληροφοριών, προφανώς, δεν θα είναι μόνο θέμα του εξωτερικού, βεβαίως. Προφανώς, θα μπορούν να πιέζουν και παράγοντες στο εσωτερικό.

Το πλαίσιο

Το ποιοί διέρρευσαν τα στοιχεία είναι, όντως, ενδιαφέρον. Το επιτελείο Αναστασιάδη, αμέσως, εστίασε στο επιτελείο Λιλλήκα. Αν αυτό είναι αλήθεια, τότε σημαίνει ότι διάφοροι έχουν στοιχεία, τα οποία χρησιμοποιούν επιλεκτικά. Και μάλλον, τα δύσκολα έπονται. Αν τα δει κάποιος γεωπολιτικά, θα μπορούσαν τέτοια στοιχεία να είχαν διαρρεύσει από διάφορους ξένους που θα ήθελαν να προειδοποιήσουν και να θέσουν τον κ. Αναστασιάδη σε θέση εξάρτησης. Όταν λ.χ. μιλούσε με την κ. Μέρκελ, ο κ. Αναστασιάδης, είναι δυνατό να μην ήξεραν οι γερμανικές υπηρεσίες για αυτές τις συναλλαγές; Είναι δυνατόν να μην εμφανιστούν και στο γερμανικό τύπο, αν και όταν μερικοί το θεωρήσουν χρήσιμο; Ήδη, οι σοσιαλδημοκράτες - οι οποίοι μπορεί να είναι στην κυβέρνηση την επόμενη περίοδο, ενώ έχουν ήδη και σημαντικό ρόλο έγκρισης στην νομοθετική εξουσία - έθεσαν ζητήματα που, σχεδόν, φωτογραφίζουν τα θέματα διαπλοκής τραπεζών και υπόγειων διακινήσεων κεφαλαίων.

Στα κυπριακά ΜΜΕ, έγινε προσπάθεια να συγκαλυφθεί το θέμα. Αρχικά, το δημοσιοποίησε στις εσωτερικές σελίδες ο Φιλελεύθερος και μετά, το έκανε θέμα και η Χαραυγή. Τα επιτελεία των υποψηφίων ζήτησαν εξηγήσεις από τον κ. Αναστασιάδη και ο εκπρόσωπός του προσπάθησε να το παίξει ότι έπεφτε το επίπεδο της συζήτησης. Είναι άξιο απορίας τί νομίζει ο κ.Μητσόπουλος, ότι συζητούν στην Ευρώπη οι «σύμμαχοι», κατά την ορολογία του επιτελείου.

Πάντως, το θέμα της τοπικής διαπλοκής φαίνεται να επανέρχεται σταθερά από το εξωτερικό – είναι πιθανό ότι η ελληνική κρίση, εκτός από τη λειτουργία της ως αγωγός για τη μεταφορά της παγκόσμιας κρίσης στην Κύπρο, να γίνει και μηχανισμός μεταφοράς των συγκεκριμένων της διαπλοκής στην Κύπρο. Ένα άλλο θέμα, το οποίο πλανιέται, είναι το θέμα Τσοχατζόπουλου. Ο Πολίτης είχε πρωτοσέλιδο για τις προθέσεις ανάκρισης των εμπλεκόμενων στην Κύπρο – του Λιβανέζου μεσολαβητή και του Ν. Μιχαηλίδη. Και είναι φανερό, ότι μερικοί στην Κύπρο θα βρίσκονται σε κατάσταση γενικότερου άγχους, για πιθανές αποκαλύψεις για το τί γίνεται στα πίσω δωμάτια των δικηγορικών γραφείων και της πολιτικής και οικονομικής ελίτ.

Σύμφωνα με παρατηρητές του όλου σκηνικού, το γραφείο του κ. Αναστασιάδη, μάλλον, εμπλέκεται σε κάτι περίεργο, αλλά δεν είναι και από τα μεγαλύτερα δικηγορικά γραφεία, που εμπλέκονται σε τέτοιες υποθέσεις. Η ίδια η εμπλοκή του, μπορεί να θεωρηθεί και δικό του αυτογκόλ. Αξίζει να ανέρθει εδώ, ένα απόσπασμα από ένα πρόσφατο κείμενο του κ. Όμηρου Αλεξάνδρου, «επαγγελματία Λογιστή-Ελεγκτή», το οποίο δημοσιεύτηκε στο ίντερνετ, που δίνει και το κλίμα, που υπάρχει στην παράλληλη Δημόσια Σφαίρα που δεν ελέγχεται από τα επίσημα ΜΜΕ:

«Σαν επαγγελματίας Λογιστής – Ελεγκτής που ζω επαγγελματικά την κυπριακή πραγματικότητα σας διαβεβαιώνω ότι ναι, γινόταν και γίνεται μεγάλο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος έστω και αν έχουν περάσει διάφορα νομοσχέδια περί διαφάνειας και ελέγχου του τραπεζικού συστήματος από μέρους της Κεντρικής Τράπεζας. Είναι καιρός να τελειώνουμε με το ψέμα και την υποκρισία μας και κυρίως, με το απαξιωμένο και βρώμικο κομματικό κατεστημένο που μας έφερε σε αυτή την κατάντια.

.... Είναι πλέον κοινό μυστικό, όχι μόνο στους ξένους αλλά και σε όσους ζουν στη Κύπρο και έχουν την ελάχιστη δυνατή κρίση, ότι στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος εμπλέκονται κυρίως πολιτικά πρόσωπα αλλά και τα κόμματα τους.

....αυτό το ελεεινό κομματικό κατεστημένο βρίσκει την στήριξη των εταίρων του όπως, τραπεζιτών, μεγάλων οικονομικών παραγόντων και του υποκόσμου που τους χρηματοδοτούν με το αζημίωτο βέβαια.

Θέλετε κάποια παραδείγματα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος; έχουμε και λέμε: (1). Μιλόσεβιτς σε συνεργασία με το δικηγορικό γραφείο του πρώην Προέδρου Τάσου Παπαδόπουλου. (2). Μεγάλη απάτη του Χρηματιστηρίου 1999-2000, (Τάσος Παπαδόπουλος, Νίκος Χ(ΑΚ)ρυσάνθου Αναστασιάδης, προσωπικά και δια των δικηγορικών τους γραφείων καθώς επίσης και πολλοί άλλοι πολιτικοί και Κόμματα όπως ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΑΚΕΛ.) (3). Φορολογική Αμνηστία 2002. (4). Ρώσικα Κεφάλαια, κ.λ.π. Θέλετε επίσης να μάθετε ποιοί εμπλέκονται στη συγκάλυψη του ξεπλύματος με το αζημίωτο βέβαια; Εκτός από τις τράπεζες και κάποια Λογιστικά γραφεία, εμπλέκονται κυρίως πολιτικά πρόσωπα και κυρίως δικηγορικά γραφεία πολιτικών προσώπων, τα οποία προτιμώνται από τους ξεπλένοντες, όχι για την δικηγορική δεινότητα των στελεχών τους, αλλά για τις πλάτες και τα πλοκάμια που διαθέτουν στη εκάστοτε καθεστωτική εξουσία και την χειραγωγημένη Κυπριακή Δικαιοσύνη. Είναι τυχαίο νομίζετε που δικηγορικά γραφεία πολιτικών (που απλά πήραν το πτυχίο του δικηγόρου αλλά δεν έχουν παραστεί ποτέ σε καμία δίκη και δεν γνωρίζουν καν από δικηγορική)έχουν την μερίδα του λέοντος στο business και κυρίως στο μαύρο χρήμα; Κάποιος ικανότατος, μη πολιτικός, δικηγόρος μου είχε αναφέρει πρόσφατα καταφανώς απογοητευμένος επί λέξη: “Δυστυχώς η Δικαιοσύνη και οι πλείστοι Δικαστές είναι πλήρως χειραγωγημένοι και υποταγμένοι στους πολιτικούς και βγάζουν αποφάσεις ανάλογα με ποίο δικηγόρο έχουν απέναντι τους”.

Μια βιογραφική αναφορά στο ιστορικό ζικ ζακ της πολιτικής πορείας του κ. Αναστασιάδη και στο διχασμό ανάμεσα στη ρητορική και την πρακτική του

Οι πρόσφατες αποκαλύψεις, για ενδεχόμενη εμπλοκή του δικηγορικού γραφείου του Ν. Αναστασιάδη σε υποθέσεις «ξεπλύματος χρήματος», μέσω της διακίνησης κεφαλαίων, είναι ένα θέμα το οποίο επιβεβαιώνει την εικόνα του κύπριου πολιτικού ως αμφιλεγόμενη προσωπικότητας, αλλά και ως άτομο με παράδοξες εμπλοκές και ίσως διαπλοκές. Το παράδοξο βρίσκεται στην αντίφαση ενός, εμφανώς, φιλόδοξου ατόμου, το οποίο αφήνει εύκολα να διαφανούν αντιφάσεις και ζητήματα, τα οποία αργά ή γρήγορα θα τον πλήξουν. Αυτή η φαινομενική αντίφαση συμβαδίζει με μια άλλη τάση του να διατηρεί σταθερά ένα, τουλάχιστο, διπλό τρόπο πολιτικής λειτουργίας – συχνά, οι δημόσια διακηρυγμένες πολιτικές του θέσεις έρχονται σε αντίθεση με θέσεις, τις οποίες εκφράζει ιδιωτικά. Το αν αυτό είναι συνειδητή διγλωσσία ή αν είναι μέρος μιας πρακτικής που μιλά σε διάφορα ακροατήρια αναλόγως του τί ζητούν είναι ανοικτό θέμα.

Ο αστυνόμος πατέρας: από τη ταπεινή καταγωγή του χωριού στην αστυνομική διοίκηση του πραξικοπήματος στη Λεμεσό

Ο Ν. Αναστασιάδης γεννήθηκε το 1946, στο χωριό Πέρα Πεδί. Η οικονομική καταγωγή της οικογένειας του πατέρα του, Χρύσανθου Αναστασιάδη, δεν πρέπει να ήταν ιδιαίτερα καλή – σε μια αναφορά για το ρόλο του πατέρα του στη διάσωση τουρκοκυπρίων από τη Συλίκου, η παραπομπή ήταν ότι οι τουρκοκύπριοι βοηθούσαν την οικογένεια του μικρού Χρύσανθου, ο οποίος «έμεινε ορφανός σε μικρή ηλικία».² Τη δεκαετία του 1960, πάντως, ο Χρύσανθος Αναστασιάδης βρέθηκε ανάμεσα στα ηγετικά στελέχη της αστυνομίας. Η ανέλιξή του φαίνεται ότι είχε να κάνει και με τις διασυνδέσεις του με το καθεστώς, που επικρατούσε τότε – και το οποίο ταυτίστηκε με την όρο γιωρκατζισμός. Το όνομα ενός «αρχιεπιθεωρητή της υπηρεσίας πληροφοριών Λεμεσού», του Χρύσανθου Αναστασιάδη, αναφέρεται στις συσκέψεις, που έγιναν το 1961, στις οποίες συζητείτο το θέμα των τέως αγωνιστών της ΕΟΚΑ, Νούρου και Παναγιώτου, οι οποίοι εθεωρούντο αντίθετοι στον τότε υπουργό

² Πολίτης 19/10/2010, σελ 19: «Ναι ο πατέρας μου ήταν».

εσωτερικών, Π. Γιωρκάτζη. Οι δύο αντίπαλοι του υπουργού δολοφονήθηκαν, εκείνο τον χρόνο.³

Τη δεκαετία του 1970, ο Χρύσανθος Αναστασιάδης βρέθηκε στο μάτι του κυκλώνα δύο φορές. Αρχικά, απολύθηκε από την αστυνομία λόγω υποψιών και καταγγελιών, ότι συνεργαζόταν με την ΕΟΚΑ Β.⁴ Ο Χ. Αναστασιάδης επανήλθε για ένα σύντομο διάστημα στην εξουσία με το πραξικόπημα. Διορίστηκε και ανέλαβε, τότε, αστυνομικός διευθυντής Λεμεσού, επί πραξικοπήματος. Οι ευθύνες του είναι, σαφώς, βαριές, καθώς η Λεμεσός υπήρξε ένα από τα πιο έντονα πεδία σύγκρουσης ανάμεσα στη δημοκρατική αντίσταση και τους πραξικοπηματίες – και στη Λεμεσό έγιναν και δολοφονίες πολιτών από την Πάφο, οι οποίοι είχαν έρθει για να στηρίξουν τη δημοκρατική αντίσταση. Για αυτήν την περίοδο, υπήρχε μια γενική συσκότιση για τη δράση του κ. Χρύσανθου. Απολύθηκε, φυσικά και πάλι, μετά και πέρασε στην αφάνεια. Το μόνο επεισόδιο, που έγινε γνωστό σχεδόν τυχαία, ήταν ότι όταν στελέχη της ΕΟΚΑ Β, απειλούσαν να εκτελέσουν τους τουρκοκύπριους στο χωριό Συλίκου, ένας τουρκοκύπριος επικαλέστηκε τη βοήθεια του κ. Χρύσανθου, λόγω της γνωριμίας μαζί του, στα ταπεινά αγροτικά του χρόνια και ο κ. Χρύσανθος έτρεξε να το σώσει. Και σύμφωνα με τον ίδιο τον κ. Ν. Αναστασιάδη, τους είχε αφηγηθεί εκείνη την ιστορία. Βέβαια, αυτό δεν ήταν μια γενική γραμμή – στη κοντα στην Λεμεσό λ.χ. έγινε και μια από τις πιο μεγάλες μαζικές σφαγές τουρκοκύπριων αμάχων, στην Τόχνη⁵ και οι αρχές του πραξικοπήματος δεν ασχολήθηκαν. Φυσικά, στην τότε κατάσταση ο έλεγχος των διαφόρων ομάδων ενόπλων της ΕΟΚΑ Β δεν ήταν και εύκολος.

Η πρώτη περίοδος: ένας γιος στη σκιά του πατέρα και οι ερωτήσεις για την περίοδο 1972-74

Ο ίδιος, ο Ν. Αναστασιάδης, σπούδασε αρχικά στην Ελλάδα, στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Σύμφωνα με πληροφορίες, που μάλλον έδωσε ο ίδιος⁶, παρά τη δεξιά καταγωγή και ταύτιση της οικογένειας, ο ίδιος είχε ενταχθεί στην νεολαία της ένωσης κέντρου. Θα μπορούσε η ταύτιση να είχε να κάνει και με την καχυποψία με την δεξιά, που υπόγραψε τις Συμφωνίες Ζυρίχης. Αλλά, ο κ. Ν. Αναστασιάδης ήταν ανέκαθεν φιλόδοξος. Η δημοκρατική ευαισθησία, την οποία επικαλείται, είναι μάλλον αμφίβολη – ο ίδιος δεν φάνηκε να αποστασιοποιείται από την κυπριακή ακροδεξιά λ.χ.

³ Μ. Δρουσιώτης, ΕΟΚΑ, η σκοτεινή όψη, σελ 426

⁴ Α. Παυλίδης, Φάκελος Κύπρος, Άκρως Απόρρητον. Κατάλογος των απολυθέντων αστυνομικών το 1973 υπάρχει στη σελ. 598 – 601.

⁵ Sevgul Ulundag. 2005. Τα στρείδια που έχασαν τα μαργαριτάρια τους. Λευκωσία, σελ. 132. Σύμφωνα με διάφορες μαρτυρίες οι εκτελέσεις και η ταφή έγιναν στην επαρχία Λεμεσού.

⁶ Παναγιώτη Παπαδημήτρη, Οι ηγέτες, σελ. 110

Μετά τις σπουδές του στην Ελλάδα, συνέχισε τις σπουδές του, στη Βρετανία, στο ναυτικό Δίκαιο.

Η πρώτη αμφιλεγόμενη περίοδος της ζωής του είναι η περίοδος της ΕΟΚΑ Β. Ο ίδιος ως γιος αστυνόμου, ο οποίος είχε απολυθεί, είναι λογικό ότι θα ένοιωθε δυσφορία για την κυβέρνηση Μακαρίου. Πέρα από τη δυσφορία, όμως, είχε εμπλακεί και στις δικαστικές διαδικασίες υπεράσπισης στελεχών της ΕΟΚΑ Β, όπως μαρτυρεί και μια φωτογραφία, που κυκλοφορεί από τότε. Με δεδομένο ότι η ΕΟΚΑ Β, δεν ήταν απλώς μια ένοπλη ομάδα, αλλά ένα δίκτυο, το οποίο στηριζόταν και από την ελληνική στρατιωτική κυβέρνηση τότε, αλλά και από δυτικές μυστικές υπηρεσίες, που ήθελαν να υπονομεύσουν και την Κυπριακή Δημοκρατία και το Μακάριο, η επιλογή δικηγόρων των κατηγορούμενων, προφανώς, δεν ήταν τυχαία. Η περίοδος του πραξικοπήματος και του πολέμου, παραμένουν ένα σκοτεινό σημείο στη βιογραφία του.⁷ Σε μια δήλωση το 2004, ο Ζ. Κουλίας είχε αναφέρει, ότι ο Ν. Αναστασιάδης φώναζε στη γειτονιά «Σηκωστείτε να σας τζιεράσουμεν, επέθανεν ο Μούσκος».⁸ Είναι κάτι που δεν μπορεί να αποκλειστεί μεν, αλλά ο κ. Κουλίας - έστω και αν συμμετείχε στην επιτροπή της βουλής που διερεύνησε το φάκελο της Κύπρου - δεν είναι ένας έγκυρος σχολιαστής – ιδιαίτερα στο κλίμα του 2004.

Η πιο αμφιλεγόμενη κατηγορία για τον Ν. Αναστασιάδη έχει καταχωρηθεί από άτομα, που εκινούντο στο χώρο της ακροδεξιάς, όπως τον Χ. Αριστείδου που τον κατηγορεί ότι ήταν ο «χρηματοδότης της ΕΟΚΑ Β». Ισχυρίζεται, μάλιστα, ότι έχει δύο μάρτυρες, τους οποίους μπορεί να «κλητεύσει» στο δικαστήριο, αν θέλει να του κινήσει αγωγή ο κ. Αναστασιάδης.⁹ Άλλες ανεπιβεβαιώτες πληροφορίες αναφέρουν ότι, ως δικηγόρος έκανε έγγραφη εταιρειών, μέσω των οποίων χρηματοδοτείτο η ΕΟΚΑ Β.

Η άνοδος στο ΔΗΣΥ και η πρώτη εμφάνιση ως απειλή: ένας ακροδεξιός αυταρχισμός με αντιφάσεις και δυσκολία κατανόησης των προεκτάσεων

Μετά το 1974, ο Ν. Αναστασιάδης εντάχθηκε στο ΔΗΣΥ και προσπάθησε να ανελιχθεί μέσα από το κόμμα. Εμφανίστηκε, κάπως, δυναμικά στο προσκήνιο το 1992, όταν ήταν, πλέον, πρώτος αντιπρόεδρος και αναπληρωτής κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος, με μια σκηνή για την οποία ζήτησε συγγνώμη μετά, αλλά η οποία ήταν και εκφραστική της πολιτικής του τάσης, να εξαπολύει επιθέσεις, χωρίς να αντιλαμβάνεται τις αντιφάσεις και τις ενδεχόμενες συνέπειες για τις δικές του θέσεις.

⁷ Γενικά, φαίνεται να επιλέγει τα στοιχεία, τα οποία διαρρέει – στο βιβλίο του Παπαδημήτρη το 2001 λ.χ. δεν υπάρχουν πληροφορίες για τον πατέρα του και τον οικογενειακό του κύκλο.

⁸ Ράδιο Πρώτο, 26.4.2004

⁹ Χ. Αριστείδου. Νίκος Αναστασιάδης. Χρηματοδότης της ΕΟΚΑ Β και γιος του Πραξικοπηματία «Αστυνομικού Διευθυντή» Λεμεσού, Χρύσανθου Αναστασιάδη.

Το 1992, η ηγεσία ΔΗΣΥ, η οποία μέχρι τότε, γενικά, συμβάδιζε με τη διακυβέρνηση Βασιλείου και υποστήριζε ιστορικά το συμβιβασμό με στόχο τη λύση, έκανε μια στροφή στον εθνικισμό, για να προσεγγίσει, προεκλογικά, το απορριπτικό κέντρο. Ο Ν. Αναστασιάδης, σε εκείνο το πλαίσιο, βρέθηκε στην πρώτη γραμμή με πύρινους λόγους ενάντια στις προσπάθειες για «αφελληνισμό» κλπ. Η πιο αστεία στιγμή του ήταν, όταν απείλησε την τότε επικεφαλής της διοικούσας επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου, κ. Τσουγιοπούλου, ότι θα της αφαιρέσει την τήβεννο – αποκαλύπτοντας ένα αυταρχισμό, που κωδικοποιήθηκε ως μέρος της συμπεριφοράς του, είτε τη δείχνει δημόσια, είτε όχι. Εκείνη η αντιπαράθεση για το πανεπιστήμιο ανέδειξε, όμως και μια έλλειψη κατανόησης των δεδομένων – κάτι που, επίσης, δεν θα ήταν η πρώτη φορά. Όταν σε εκείνο το πλαίσιο λ.χ. με τον ανεβασμένο εθνικό οίστρο, βρέθηκε μπροστά στη δική του πραγματικότητα, αναδιπλώθηκε άμεσα. Στη στήλη του κ. Κατσαμπά, στο Φιλελεύθερο, δημοσιεύτηκε τότε ένα σχόλιο, όπου ρωτούσε τον κ. Αναστασιάδη πού φοιτούσαν τα παιδιά του, αφού ήταν τόσο ένθερμος υποστηρικτής της ελληνικής παιδείας και την εξάρτησης της κυπριακής παιδείας από την Ελλάδα. Το ότι σπούδαζαν στην Αγγλία ήταν, βέβαια, ένα γεγονός που ο Αναστασιάδης στις δημόσιες παραστάσεις του, προφανώς, ξέχασε. Τις επόμενες μέρες, υπήρξε μια σαφής αναδίπλωση με ανώνυμη επιστολή που καλούσε/παρακαλούσε τον κ. Κατσαμπά να μην εμπλέκει προσωπικά ζητήματα στη δημόσια συζήτηση.

Η αρχή των οικογενειακών σχέσεων με το τέως ανατολικό μπλοκ: ροζ βίζες και δικηγορικές σχέσεις με σοβαρές εταιρείες

Η δεκαετία του 90, ήταν μια περίοδος ανόδου για τον κ. Αναστασιάδη, αλλά και αποκαλύψεων της εικόνας πίσω από τη βιτρίνα, που διαμόρφωσαν ένα, μάλλον, αρνητικό προφίλ στην κοινή γνώμη. Η κληρονομιά της συμμετοχής του πατέρα του στο πραξικόπημα, μπορεί να μην αναφερόταν, αλλά, όταν βρέθηκε και ο αδελφός του μπλεγμένος σε σκάνδαλο με ροζ βίζες από την ανατολική Ευρώπη, ο βουλευτής και ανερχόμενο στέλεχος του ΔΗΣΥ βρέθηκε εκτεθειμένος. Η υπόθεση ήταν μια κλασσική ρουσφετολογική περίπτωση – ο αδελφός του, κ. Πάμπος Αναστασιάδης, είχε προσληφθεί ως ειδικός αστυνομικός – κάτι που παρέπεμπε, στο τότε κλίμα, στο τότε κυβερνών κόμμα και αναπόφευκτα (δίκαια ή άδικα) στον αδελφό του. Τελικά, βρέθηκαν και οι δυο εκτεθειμένοι, όταν ο Πάμπος, βρέθηκε μπλεγμένος στην υπόθεση με τις βίζες, που αφορούσαν σε εμπορία (trafficking) γυναικών. Ο Πάμπος πήγε μεν φυλακή, αλλά, σύμφωνα με τον Χ. Αριστείδου, αποφυλακίστηκε, σε συγκριτικά σύντομο διάστημα.

Την ίδια περίοδο, ωστόσο, ανέπτυξε σχέσεις με την περιοχή της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και ο Νίκος Αναστασιάδης, αλλά, σαφώς, πιο σοβαρές και επαγγελματικές. Ο Χαρίλαος Σταυράκης έχει την εξής αναφορά στο βιβλίο του για το πώς αναπτύχθηκαν οι σχέσεις της τράπεζας Κύπρου με τη μετασοβιετική Ρωσία:

«Για την ιστορία, παράλληλα, με τους λογιστές πρέπει επίσης να σημειωθεί και ο σημαντικός ρόλος που διαδραμάτισαν ορισμένα δικηγορικά γραφεία.... Είναι επίσης ενδιαφέρον ότι ανάμεσα στους συνεργάτες μου ήταν και το δικηγορικό γραφείο του Νίκου Αναστασιάδη, το οποίο είχε μια αξιόλογη παρουσία στην Ρωσική αγορά με μεγάλο αριθμό πολύ σοβαρών πελατών.»¹⁰

Τη δεκαετία του 1990 ωστόσο, η Ρωσία δεν είχε μόνο πολύ σοβαρούς πελάτες, αλλά και ύποπτους πελάτες, όσον αφορά στη διαρροή κεφαλαίων από τη Ρωσία και σε ξέπλυμα χρήματος. Και προφανώς, είναι αυτά που θα τον συνοδεύουν και στο τελικό μέρος της πολιτικής του καριέρας.

Τελικά, το οικονομικό κέρδος ασκεί μια έλξη: συμμετοχή και το χρηματιστήριο

Το 1997, ο Ν. Αναστασιάδης ανελίχθηκε σε ηγέτη του ΔΗΣΥ, αντικαθιστώντας, τον Γ. Μάτση. Εκείνη την περίοδο, άρχισε να ταυτίζεται με τον Κληρίδη, ενώ εμφανιζόταν ακόμα ως πολιτικός, ο οποίος ερχόταν από τη δεξιά πτέρυγα μέσα στο κόμμα – και η εικόνα του είχε άρχισε να ταυτίζεται με τον αυταρχισμό και την εριστικότητα, που είχε, ήδη, κατατεθεί ως εικόνα από την υπόθεση με το πανεπιστήμιο, το 1992. Σε εκείνη την περίοδο, κυκλοφόρησε και η φήμη ότι πετούσε τασάκια όταν εκνευριζόταν – κάτι που υιοθέτησαν οι πολιτικοί του αντίπαλοι. Ενώ, όμως, προσπαθούσε να σταθεροποιήσει τη θέση του – και μάλιστα ενάντια στο λευκωσιάτικο κατεστημένο της αστικής τάξης, βρέθηκε και πάλι σε αμφίβολα νερά, όσον αφορά στις οικονομικές του

¹⁰ Χαρίλαος Σταυράκης. 2012. Οικονομία στην Πολιτική και Πολιτική στην Οικονομία. Λευκωσία, σελ 22.

δραστηριότητες. Κατά τη διάρκεια της φούσκας του χρηματιστηρίου, συμμετείχε σε εταιρεία, χρησιμοποιώντας το όνομα Νίκος Χρυσάνθου. Το όλο θέμα κατέδειξε και πάλι την τάση του να μην μπορεί να διαχωρίσει εύκολα τα οικονομικά του συμφέροντα από τις πολιτικές του φιλοδοξίες. Αν και το θέμα του χρηματιστηρίου έπεσε στα μαλακά, ο ίδιος αναφέρεται στην έκθεση της βουλής για το χρηματιστήριο στο κεφάλαιο για τα ΜΜΕ – όπου διερευνήθηκαν «δηλώσεις», οι οποίες μπορεί «να επηρέασαν κακόπιστα ή κακόβουλα» – υπάρχει δήλωσή του, που προέτρεπε το κοινό να μην πουλά, σε μια εποχή, που η φούσκα είχε σκάσει ήδη και οι απώλειες ήταν πια δεδομένες.

«Ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Νίκος Αναστασιάδης εξέφρασε την εκτίμηση ότι οι επενδυτές στη Κύπρο θα δουν καλύτερες μέρες συστήνοντας να κάμουν υπομονή και να σταματήσουν να πουλούν». [Αλήθεια, 3/3/2000].

Για αυτές τις δηλώσεις, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι υπάρχει ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 67 & 68 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου (σελ. 3&4) του πορίσματος.¹¹

Βέβαια, μέχρι στιγμής, το θέμα της έρευνας της Επιτροπής Κεφαλαιογοράς και της βουλής παραμένει στο συρτάρι και δεν διερευνάται. Είναι και αυτό, μέρος της ιστορικής συγκάλυψης των σκανδάλων των τραπεζών

Την ίδια περίοδο, το δικηγορικό του γραφείο φαίνεται να «επεκτείνεται», ενώ ο ίδιος είναι και ηγέτης του κυβερνώντος κόμματος:

«Το 2000, ο κ. Αναστασιάδης αποφάσισε να συνεργαστεί με το δικηγορικό γραφείο Λεμής-Φιλίππου. Το deal προχωρά και το νέο γραφείο αποκτά των επωνυμία «Νίκος Χρ. Αναστασιάδης και Συνεταίροι». Με το γραφείο συνδέθηκαν δύο εταιρείες. Η Imperium Services Limited και η Imperium Nominees Limited. Μέτοχοι της τελευταίας είναι κατά 60% η κ. Έλσα Αναστασιάδη, κατά 20% ο κ. Στάθης Λεμής και κατά 20% ο κ. Θεοφάνης Φιλίππου.»¹²

Η περίοδος 2003-04: μια γενναία στιγμή ή μια αναγκαία τακτική κίνηση;

Όταν ο Συναγερμός όδευε προς τις εκλογές του 2003, ο Αναστασιάδης προσπάθησε να παίξει σε διπλό ταμπλό. Σε κάποια φάση, προσπάθησε να προσεγγίσει την ΕΔΕΚ

¹¹ ΑΡΘΡΟ 67:

"πρόσωπο, το οποίο με σκοπό τον προσπορισμό αθέμιτης ωφέλειας:
(B) παρέχει πληροφορία ή προβαίνει σε δήλωση, υπόσχεση ή πρόβλεψη παραπλανητική, ψευδή ή απατηλή ή αποκρίπτεται ουσιώδη πληροφορία με επιδίωξη τη δημόσια εγγραφή, την αγορά ή την πώληση χρηματιστηριακών πραγμάτων, διαπράττει αδίκημα»

¹² www.koutipandoras.gr

και υποσχέθηκε, μάλιστα, να στηρίξει τον κ. Ομήρου. Όπως αποκάλυψε, ο μετέπειτα εσωτερικός του αντίπαλος, ο κ. Προδρόμου, η πρόσφορα στον κ. Ομήρου έγινε, απλώς, για να κερδηθεί χρόνος, αφού ήταν γνωστό ότι θα εμφανιζόταν το σχέδιο Αννάν και άρα θα υπήρχε μια νέα υποψηφιότητα Κληρίδη.

Το 2004, ο Ν. Αναστασιάδης, ως ηγέτης ενός κόμματος στην αντιπολίτευση, βρέθηκε σε μια δύσκολη θέση – παρά το ότι το κόμμα του διαπραγματεύτηκε σε μεγάλο βαθμό το σχέδιο Αννάν, ήταν σαφές, ότι μια μεγάλη μερίδα των οπαδών του δεν ήταν διατεθειμένοι να το δεχτούν. Η όλη διακυβέρνηση της δεξιάς, έτσι και αλλιώς, στηριζόταν σε αυτήν την κεντρική αντίφαση – ενώ διαπραγματευόταν μυστικά και έκανε παραχωρήσεις, στην επιφάνεια επέμενε να υιοθετεί εθνικιστικές ρητορικές στον καθημερινό λόγο της κυβέρνησης, είτε ήταν θέματα παιδείας, είτε γενικές αναφορές και έτσι, οι οπαδοί της δεξιάς παρέμεναν διχασμένοι σε δύο ομάδες : μια φιλελεύθερη μειοψηφία και μια πιο εθνικόφρων πλειοψηφική τάση. Ο κ. Αναστασιάδης αποφάσισε να στηρίξει τη ψήφιση του «ναι» και οι υποστηρικτές του πέρα από το συνηθισμένο πελατειακό κύκλο, θεωρούν εκείνη τη στιγμή ως μια γενναία πράξη. Και είναι γεγονός, ότι έγινε στόχος μιας έντονης επίθεσης δαιμονοποίησης. Βέβαια, η πραγματικότητα ήταν πιο σύνθετη: αν κέρδιζαν οι εθνικιστές μέσα στο ΔΗΣΥ, θα τον αμφισβητούσαν, αφού προήδρευσε του κόμματος την περίοδο που διαμορφωνόταν το σχέδιο Αννάν. Αλλά, μια απόρριψη θα σήμαινε, επίσης, ρήξη με σημαντικές δυτικές πρεσβείες, με τις οποίες ο ΔΗΣΥ είχε σχέσεις για χρόνια. Σε αυτό το πλαίσιο, ήταν μια δύσκολη επιλογή. Αλλά, υπήρχε και μια στρατηγική λογική - η στήριξη του «ναι» θα δημιουργούσε ένα πιθανό ρήγμα στο μέτωπο, που είχε κατασκευάσει ο Τ. Παπαδόπουλος και το οποίο ξεκινούσε από την αριστερά και έφτανε στην άκρα δεξιά. Με κάποιο τρόπο, ο Αναστασιάδης προσπαθούσε να βρει ερείσματα σε ένα περιβάλλον, όπου το κόμμα του ήταν απομονωμένο. Και αυτά τα ερείσματα, τα βρήκε στην αριστερά με άξονα τη μεταμόρφωση του σε υποστηρικτή της λύσης.

..business is business: η περίπτωση της Makra Investments και των δανείων από τη Sobibank

Σε αυτό το πλαίσιο, δεν σταμάτησε, ωστόσο, τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες και μια τουλάχιστον από αυτές φαίνεται αρκετά ύποπτη και μάλλον, θα τον κυνηγά για αρκετό διάστημα. Την ίδια περίοδο, που κορυφώνονταν οι συζητήσεις για το σχέδιο Αννάν, προέκυψε μια ύποπτη συναλλαγή που έμεινε με την ονομασία της εταιρείας που εμπλεκόταν – Makra Investments. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η εταιρεία εγγράφηκε τον Νοέμβριο του 2003 και το Μάρτιο του 2004 πώλησε

μετοχές που άξιζαν μόλις 9.000 για 50 εκατομμύρια δολάρια. Και όπως το έθεσε και το «Κουτί της Πανδώρας» σε απάντησή τους, όταν τους απείλησε με αγωγή το δικηγορικό γραφείο, εάν συνεχιστούν τα δημοσιεύματα:

«Και το ερώτημα που τίθεται είναι τί είδους συναλλαγή ήταν αυτή ώστε να καταφέρει να αποκομίσει τόσο τεράστιο κέρδος;»

Είναι προφανές, ότι κάτι ύποπτο συνέβηκε, αφού ο ίδιος δεν έδωσε καμιά δικαιολογημένη εξήγηση – αλλά, θα μπορούσε να ήταν και ένα ζήτημα ξεπλύματος κεφαλαίων.

Και ενώ το δικηγορικό γραφείο διευρυνόταν, οι οικονομικές επιχειρήσεις δεν φαίνεται να λάμβαναν υπ' όψιν ότι κάποτε θα έπρεπε να λογοδοτήσει ο ιδιοκτήτης. Το 2007-08 εμπλόκηκε σε μια νέα υπόθεση, που διέρρευσε και πάλι προεκλογικά – αυτή τη φορά, αφορούσε τη μεταφορά δυο δανείων από μια ρωσική τράπεζα, η οποία είχε κατηγορηθεί στο παρελθόν για ξέπλυμα χρήματος. Και πάλι, το θέμα αφορούσε μια παράδοση ανταλλαγής:

«...η εταιρεία έβαλε ως ενέχυρο μία αξία 8,550 ευρώ και εξασφάλισε δάνειο ύψους 10 εκατ. ευρώ περίπου.»

Και πάλι, ο ίδιος απέφυγε να τοποθετηθεί, ενώ το δικηγορικό του γραφείο έμεινε στα νομικίστικα - ότι μεσολάβησαν για άλλη εταιρεία - όταν δημοσιοποιήθηκε το θέμα από το «Κουτί της Πανδώρας». Όπως σχολίασε ο ελληνικός ιστότοπος:

«Η δανειοδότηση για λογαριασμό άλλης εταιρείας, δεν είναι σαφής, αλλά παραπλανητική. Η πρακτική αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Έστω και αν γίνεται για λογαριασμό τρίτων. Επίσης, το γεγονός ότι έγινε πριν από την ανάθεση εντολής στην εταιρεία του κ. Αναστασιάδη δεν αποτελεί ελαφρυντικό, καθώς αυτή υλοποιήθηκε από την εταιρεία του.»

2008-2010: Ανυπομονησία για λύση ή μια ακόμα κίνηση με διγλωσσία;

Κατά τις εκλογές του 2008, ο Ν. Αναστασιάδης άφησε τον Ι. Κασουλίδη να θέσει υποψηφιότητα. Η εκλογή Χριστόφια δεν τον ενόχλησε, αρχικά, ιδιαίτερα, αφού η νέα κυβέρνηση της αριστεράς στην προσπάθειά της να προωθήσει το κυπριακό, άνοιξε το πολιτικό σκηνικό και στο μέχρι τότε αποκλεισμένο Συναγερμό. Ο ίδιος, όμως, επέμενε στην πολιτική της διπλής ρητορικής της δεξιάς – έτσι, ενώ άλλα έλεγε δημόσια για τον Τάσσο, άλλα έλεγε στην αμερικανική πρεσβεία. Το γεγονός ότι τα τηλεγραφήματα της αμερικανικής πρεσβείας διέρρευσαν το 2011, όταν ο ΔΗΣΥ προσπαθούσε να φτιάξει μια συμμαχία επιστροφής στην εξουσία με την συμμετοχή της πλειοψηφίας των ΜΜΕ, διευκόλυνε στη μη δημόσια συζήτησή τους. Αλλά, παρόλα αυτά, είναι χαρακτηριστικά της πολιτικής του στάσης – ενώ προσπαθούσε

να προσεγγίσει το χώρο του ΔΗΚΟ, ταυτόχρονα, πίσω από τις κλειστές πόρτες, αποκαλούσε τον Τάσσο «ηλίθιο». Η ίδια η προθυμία του, να συνεργαστεί με ξένους για να προώθησε τα συμφέροντά του, ήταν κάτι στο οποίο εστίαζε με έντονη κριτική και ο Τάσσος Παπαδόπουλος.

Το 2010, ο Ν. Αναστασιάδης άλλαξε, πάλι. Από το φθινόπωρο του 2009, οι συνομιλίες για το κυπριακό είχαν μπει σε μια διαδικασία εντατικοποίησης και φαινόταν ότι θα οδηγούσαν σε κάποιο σημαντικό αποτέλεσμα πριν τις τουρκοκυπριακές εκλογές. Ήδη, είχε προγραμματιστεί η κάθοδος του γ.γ. του ΟΗΕ, ενώ από το απορριπτικό μέτωπο ακούγονταν έντονες πιέσεις για αποχώρηση του ΔΗΚΟ και της ΕΔΕΚ από την κυβέρνηση. Σε εκείνο το πλαίσιο, ο Ν. Αναστασιάδης άρχισε να διαφοροποιείται από την αρχή του 2010. Μετά, έγινε προσπάθεια από τις εφημερίδες που τον στήριζαν, να δικαιολογηθεί η νέα του μετατόπιση ως αποτέλεσμα του ότι ο Δ. Χριστόφιας δεν δέχτηκε να κλείσει μια συνολική συμφωνία με τον Ταλάτ. Είναι, όμως, μάλλον μια από τις συνηθισμένες μισές εκδοχές του δημόσιου λόγου του κ.Αναστασιάδη. Η αποστασιοποίησή του εμφανίστηκε από τις αρχές του Γενάρη του 2010 και πήρε μορφή απόστασης από τις κινήσεις του Προέδρου Χριστόφια το Φεβρουάριο, όταν αποχώρησε η ΕΔΕΚ από την κυβέρνηση. Η πιθανότητα, η όλη στρατηγική του ΔΗΣΥ να ήταν απλώς η έξοδος από την απομόνωση είναι, επίσης, λογική.

Η επόμενη περίοδος ξεκίνησε μια προεκλογική εκστρατεία, που διήρκεσε σχεδόν δύο χρόνια. Σε αυτήν την περίοδο, ο κ. Ν. Αναστασιάδης δεν φάνηκε να είχε ευαισθητοποιηθεί για τις αντιδημοκρατικές διαστάσεις των κατασκευασμένων υστεριών των ΜΜΕ τις οποίες είχε βιώσει και ο ίδιος το 2004 – αντίθετα, μάλλον, συμμετείχε ενεργά, όταν τέτοιες εκστρατείες στρέφονταν ενάντια σε δικούς του αντίπαλους, όπως ο Πρόεδρος στη συγκεκριμένη περίπτωση. Την περίοδο των διαπραγματεύσεων με την τρόικα, το δεύτερο μισό του 2012, ήταν υποστηρικτής της αποδοχής των όρων της τρόικα με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα την επίθεση στον Πρόεδρο, στο τέλος Νοέμβριου, η οποία απειλούσε ντε φάκτο με την κατασκευή τραπεζιτικού πανικού, επικαλούμενος έγγραφο το οποίο, όπως αποκαλύφθηκε μετά, είχε παράνομα διαρρεύσει από την Κεντρική Τράπεζα.

Αν κρίνει κανείς από τις δημοσκοπήσεις, παρά τις μεταμορφώσεις του σε βαθμό μη άρθρωσης, πια, δικών του απόψεων, δεν φαίνεται να προσπερνά το φράγμα μιας έντονης καχυποψίας από την πλειοψηφία. Το βαθύτερο πρόβλημα του κ.

Αναστασιάδη, ωστόσο, μάλλον θα είναι τελικά τα οικονομικά του και η διγλωσσία του.¹³

Το ρωσικό δάνειο: όταν η στρατηγική του διακρατικού δανείου περνά πια σε άλλο επίπεδο διαπραγμάτευσης

Την Κυριακή 3/2/2012, ο κυριακάτικος Πολίτης είχε ένα πρωτοσέλιδο, που αποτελούσε τεκμήριο του πώς μια μερίδα των κυπριακών ΜΜΕ λειτουργεί, πια, σε ένα είδος καθεστώτος άρνησης της πραγματικότητας. Το πρωτοσέλιδο προσπαθούσε να ειρωνευτεί τον Πρόεδρο, γιατί ζητούσε βοήθεια και είχε ως πρώτο υπότιτλο την ουσιαστική δήλωση της εβδομάδας: ότι, δηλαδή, το ρωσικό δάνειο, το οποίο είχε θέσει στο τραπέζι ο Πρόεδρος, στον οποίο έκανε ακόμα μια επίθεση εφημερίδα, προχωρούσε και ήταν πια μέρος των διαπραγματεύσεων μεταξύ Ε.Ε. και Ρωσίας. Το αστείο είναι ότι η συγκεκριμένη εφημερίδα, το περασμένο φθινόπωρο, είχε υποστηρίξει, όχι μόνο με μονοδιάστατη έμμονη την αποδοχή των θέσεων της τρόικα, αλλά είχε βγει και με πρωτοσέλιδο ότι η Μόσχα δεν θα έδινε δάνειο. Η παραδοχή των ψεμάτων ή του πώς ένα έντυπο μετατράπηκε σε όργανο προπαγάνδας, δεν είναι εύκολη. Όποτε η παραδοχή του λάθους, γίνεται με την κατηγορία αυτού που είχε δίκαιο, τελικά. Άλλωστε, ο Πολίτης της Κυριακής κατέγραψε, το περασμένο φθινόπωρο, τις πιο γραφικές ατάκες – από το ότι «χάθηκε ο 13^{ος} μισθός» μέχρι το ότι η τρόικα δεν θα δεχόταν καμία διαπραγμάτευση με την Κύπρο, μέχρι τη θέση-απειλή, ότι θα ερχόταν με πιο αυστηρό μνημόνιο. Και τελικά, κατέληξε η εφημερίδα που ανησυχούσε για τις συζητήσεις για τις τράπεζες - διότι θα προκαλούσαν ζημιά - να προωθεί τον Νοέμβριο, την τελευταία εβδομάδα των διαπραγματεύσεων, σε ένα είδους πανικού για εκροή καταθέσεων – για να πιέσει να

¹³ Και αυτό αφορά και στη δήλωση των περιουσιακών του στοιχείων που δημοσιοποιήθηκε με καθυστέρηση και μάλλον απροθυμία και η οποία φάνηκε να είναι ελλιπής.

γίνουν δεκτοί οι όροι της τρόικα. Τελικά, μάλλον, τρόικα χρειάστηκε τοπικούς βοηθούς.

Ας δούμε το ιστορικό της επανεμφάνισης του ρωσικού δανείου και το ευρύτερο πλαίσιο του. Την περασμένη Τρίτη, ο Φιλελεύθερος είχε ως πρωτοσέλιδο την είδηση ότι οι ρωσικές καταθέσεις στις κυπριακές τράπεζες αυξάνονται. Αυτό ήταν μια ξεκάθαρη διάψευση του ψέματος για κίνδυνο εκροής καταθέσεων του περασμένου Νοέμβριου. Ταυτόχρονα, ήταν και μια κίνηση από την πλευρά της Μόσχας, αλλά και του ρωσικού κεφαλαίου για στήριξη της κυπριακής οικονομίας και των τραπεζών. Αυτή η πληροφορία συνοδεύτηκε από την ανακοίνωση της συνομιλίας Χριστόφια – Πούτιν, στην οποία, προφανώς, επιβεβαιώθηκε η ρωσική πρόθεση για συνέχιση της εμπλοκής της Μόσχας στη διάσωση της κυπριακής οικονομίας. Διότι η Μόσχα έχει εμπλακεί, ήδη, από το 2011 με το δάνειο των 2.5 δις, σε αυτήν τη διάσωση – επιτρέποντας στην κυπριακή δημοκρατία να αποφύγει την επιβολή ενός εξοντωτικού μνημονίου, όπως εκείνα που επιβλήθηκαν τότε σε Ελλάδα και Πορτογαλία ή το εσωτερικό μνημόνιο που υιοθέτησε η Ισπανία. Τις επόμενες μέρες, η εμπλοκή της Ρωσίας επιβεβαιώθηκε με αναφορά του Μπαρόσο για επαφές με τη Μόσχα.

Η Ρωσία, ουσιαστικά, εμφανίζεται, όπως είχαμε γράψει και προηγουμένως στην Δέφτερη Ανάγνωση (<http://www.defterianaynosi.com/article.php?id=491>) ως αυτόνομος παίκτης, ο οποίος μπορεί να βοηθήσει στην Κύπρο, αλλά και ως εναλλακτικό χέρι βοήθειας, αν το ΔΝΤ επιμένει σε μη συμμετοχή. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ρωσία είναι και εναλλακτικός δανειστής, αλλά και διαπραγματευτικό ατού της κυπριακής πλευράς. Και όπως γράψαμε και προηγουμένως, οι Γερμανοί δεν φαίνονται να ανησυχούν για αυτήν την εξέλιξη – μάλλον το αντίθετο δείχνουν.

Την πρωτοβουλία για εμπλοκή της Ρωσίας είχε πάρει η κυβέρνηση, αμέσως μετά την προσφυγή της Λαϊκής για στήριξη στο κράτος. Η κυβέρνηση είχε ζητήσει, τότε, 5 δις για να καλύψει βασικά τις δημοσιοοικονομικές ανάγκες ανανέωσης του δημόσιου χρέους. Τα πράγματα έγιναν, σαφώς, πιο περίπλοκα όταν λίγες μέρες πριν την εκπονή της ημερομηνίας για ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, ήρθε ξαφνικά και η τράπεζα Κύπρου να ζητήσει κρατική στήριξη. Οι υποψίες που υπήρχαν και τις οποίες συγκάλυπταν τα κυπριακά ΜΜΕ επιβεβαιώθηκαν - οι κυπριακές τράπεζες είχαν σοβαρά προβλήματα και δεν μπορούσαν να τα κρύψουν, πια.

Τον Ιούλιο, ήρθε η τρόικα και στις αρχές Αυγούστου είχαμε τη συνομιλία Χριστόφια – Πούτιν, στην οποία επιβεβαιώθηκε το ρωσικό ενδιαφέρον για βοήθεια. Από τότε, ήταν σαφές ότι η Ρωσία είχε δεσμευτεί να βοηθήσει και το έπραξε στηρίζοντας τις καταθέσεις, αλλά και ενθαρρύνοντας τον τουρισμό, ο οποίος είναι ο μόνος τομέας της

οικονομίας με ανάπτυξη. Στο εσωτερικό, το ρωσικό δάνειο προκάλεσε ένα νέο άτυπο διαχωρισμό – εκτός από την κυβέρνηση, υπέρ του ρωσικού δανείου τάχθηκε και η εκκλησία και μέρος του απορριπτικού μετώπου – όπως λ.χ. η εφημερίδα Φιλελεύθερος, αλλά και ο Λιλλήκας. Αντίθετα, από το χώρο της δεξιάς υπήρχε δυσφορία, που εκφράζονταν περισσότερο υπόγεια μέσω των ελεγχόμενων ΜΜΕ – αν και σχόλια γιατί να μην προσφύγουμε μόνο στους δυτικούς αφού είμαστε στην Ε.Ε. κλπ, ακούγονταν και τότε από το χώρο του ΔΗΣΥ. Το φθινόπωρο, η Ρωσία κάλεσε του υποψηφίους στη Μόσχα και συζήτησε μαζί τους – προφανώς, σε μια προσπάθεια να ανιχνεύσει τις δικές τους θέσεις για να καθορίσει την πολιτική της και με φόντο τις εκλογές. Ο Αναστασιάδης δεν έκανε αρνητικά σχόλια όταν επέστρεψε, αν και ήταν σαφώς ο πιο κουμπωμένος.

Στο χώρο των διαπραγματεύσεων, το ρωσικό δάνειο παρέμεινε το εναλλακτικό ατού της κυπριακής πλευράς – και ως δείγμα ότι υπήρχαν και άλλοι τρόποι χρηματοδότησης, αλλά και ως τρόπος αντιμετώπισης των πιέσεων για πιο ψηλό δάνειο ώστε να επιβληθούν πιο σκληροί όροι.

Με την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την κατά αρχήν συμφωνία, μερικοί, στην Ελλάδα ιδίως, απέδωσαν τη συμφωνία στο ότι η Ρωσία δεν έδωσε δάνειο – παραβλέποντας, ότι η αίτηση δεν αφορούσε το ποσό για τις τράπεζες. Η Ρωσία επανήλθε τον Ιανουάριο και το τελευταίο τηλεφώνημα Χριστόφια – Πούτιν οριστικοποίησε, ουσιαστικά, ότι η ρωσική εμπλοκή, πια, βρίσκεται σε άμεση επαφή με τις Βρυξέλες.

Στο εσωτερικό, είχαμε μια ενδιαφέρουσα κίνηση και τη συνηθισμένη λογοκρισία. Σε συνάντηση του αρχιεπίσκοπου με τον Ν. Αναστασιάδη, ο προκαθήμενος της εκκλησίας, στη χαριτωμένη αφέλειά του ώρες ώρες, προσπάθησε να παρουσιάσει τη ρωσική εμπλοκή, ως δική του επιτυχία – ή τέλος πάντων ως προϊόν και δικής του εμπλοκής. Η πραγματικότητα φάνηκε να ήταν διαφορετική – η συνάντηση έμοιαζε με δέσμευση του Αναστασιάδη ότι αποδεχόταν το δάνειο. Και αφού ο ηγέτης του ΔΗΣΥ δεν μπορεί να παραδεχθεί την επιτυχία του Χριστόφια, του προσφέρθηκε ως εναλλακτική πιθανότητα να ευχαριστήσει τον αρχιεπίσκοπο. Ήταν μια στιγμή «μικρότητας», όπως ειπώθηκε από το κυβερνητικό στρατόπεδο, αλλά όπως είπε και ο Στεφάνου «η επιτυχία έχει πολλούς πατέρες».

Είναι σαφές, ότι η Ρωσία κινείται πια με προσβάσεις σε δύο χώρους – και στην αριστερά, αλλά και στο κέντρο μέσω της εκκλησίας και όχι μόνο.¹⁴ Και προφανώς, ο κ. Αναστασιάδης, του οποίου οι οικονομικές-επαγγελματικές δραστηριότητες εμπλέκονται σίγουρα στη Ρωσία, όπως αποκαλύφθηκε, αναγκάζεται να αντιληφθεί τον περίπλοκο κόσμο, στον οποίο λειτουργεί η κυπριακή γεωπολιτική. Σύμφωνα με παρατηρητές, έτσι και αλλιώς, η σχέση με την Ρωσία καλύπτει και το χώρο του ΔΗΣΥ και η μονομερής έμφαση του Αναστασιάδη στη Δύση, ιδιαίτερα μετά το κρύο ντους που του επεφύλαξε η Μέρκελ, φάνηκε να έχει τα όρια της, ακόμα και ενδοκομματικά. Υπάρχουν, σαφώς και συναγερμικά ρωσικά συμφέροντα.

Η επόμενη συζήτηση αναμένεται να είναι στη συνάντηση των G20. Και αναμένεται και η επίσημη ανακοίνωση της τράπεζας των BRICS. Στο εσωτερικό, κατατέθηκε η έκθεση της PIMCO και ακούγονται δύο σενάρια για το ακραίο – οι αρχικές πληροφορίες ανέφεραν ένα ποσο της τάξης του 9.1 δις, ενώ ο Φιλελεύθερος της Δευτέρας μιλούσε για 10.1 δις. Το δεύτερο σενάριο είναι ελαφρώς μόνο πάνω από τα 10 δις και θα πρέπει να γίνει διαπραγμάτευση με την κυπριακή πλευρά να έχει υπέρ της τρία δεδομένα:

1. το βασικό σενάριο της PIMCO, που είναι πολύ πιο κάτω από τα 10 δις
2. την πιθανή συμμετοχή της Ρωσίας στο δάνειο, άρα στη μείωση της πίεσης από το ΔΝΤ
3. Τη θέση ότι ό,ποιο επιπρόσθετο ποσό άνω των 10 δις, μπορεί να ανακεφαλαιοποιηθεί άμεσα προς τις τράπεζες το 2014, αφού έχει εγκριθεί, ήδη, η δημιουργία ανάλογου ευρωπαϊκού μηχανισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει, πια, τις ασφυκτικές πιέσεις για ξεπούλημα δημόσιου πλούτου. Και έχει τις δυνατότητες διαπραγμάτευσης.

Στις αρχές της εβδομάδας, το θέμα συζητείτο ευρύτερα στη Μόσχα και ο υπουργός οικονομικών άνοιξε τις επιλογές, καθορίζοντας τη ρωσική βοήθεια σε δύο επίπεδα: την επιμήκυνση της αποπληρωμής του δανείου (στο οποίο, όπως ειπώθηκε και πριν στη Λευκωσία, υπήρχε σύγκλιση) και σε νέο δάνειο, για το οποίο υιοθέτησε μια «γερμανική» στάση, πια – η Ρωσία θα το σκεφτεί στα πλαίσια του ευρύτερου πλαισίου. Την ίδια ώρα, στη Λευκωσία και ο Σιαρλη έκανε, επίσης, αναφορά στο ζήτημα των διακρατικών δανείων. Προφανώς, είναι ένα θέμα μέσα στο

¹⁴ Ο μόνος ο οποίος δήλωσε ότι θα ήταν καλύτερα να γίνουν δεκτοί, μάλλον χωρίς συζήτηση, οι όροι του ΔΝΤ ήταν ο Ν. Παπαδόπουλος. Η δήλωση του έμοιαζε να εισηγείται ότι η Κύπρος θα έπρεπε να υποβληθεί σε αυστηρή λιτότητα (ανάλογη της Ελλάδας και της Πορτογαλίας). Με δεδομένο ότι είναι και ο πολιτικός, ο οποίος λειτουργεί και ως ο πιο γνωστός εκπρόσωπος των τραπεζιτικών συμφερόντων (λόγω και προσωπικής εμπλοκής) ήταν ενδιαφέρουσα για το τί μπορεί να εκπροσωπούσε και το τί διεκδικούσε για τη σωτηρία των τραπεζών.

διαπραγματευτικό πλαίσιο της Κυπριακής θέσης, το οποίο αναγνωρίζεται, πια, ως σημαντικό. Αλλά η Ρωσία διεκδικεί, πια, το ρόλο που της αντιστοιχεί.

Πώς οι τράπεζες οδήγησαν την οικονομία στην κρίση, ενώ τα ΜΜΕ συγκάλυπταν τα σκάνδαλα τους

Κυκλοφορεί στο ίντερνετ, αλλά και σε έντυπη μορφή η έρευνα «Οι Τράπεζες, τα ΜΜΕ και οι προσπάθειες Συγκάλυψης, Μετατόπισης και Λογοκρισίας των σκανδάλων (Η εισαγωγή, η εξέλιξη και οι αναπαραστάσεις της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο)» Δημοσιεύουμε, εδώ, τα βασικά συμπεράσματα και ακολουθεί σύνδεση με σχετικό pdf

Βασικά συμπεράσματα της Έρευνας:

Η ακόλουθη εργασία έχει δύο στόχους: την ιστορική σκιαγράφηση του πολιτικού και οικονομικού πλαισίου, μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε η οικονομική κρίση στην Κύπρο και την καταγραφή του τρόπου, με τον οποίο παρουσιάστηκαν τα δεδομένα του τραπεζικού συστήματος από τα κυπριακά ΜΜΕ. Όσον αφορά στην αναπαράσταση της οικονομικής κρίσης και του ρόλου των τραπεζών, τέθηκαν δύο βασικά ερωτήματα:

- 1. Αν τα ΜΜΕ διερευνούσαν με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα υπάρχοντα και υπό εξέλιξη, ζητήματα σε σχέση με τον κυπριακό τραπεζικό τομέα.*

Το συμπέρασμα της έρευνας ήταν σαφές: η μαζική πλειοψηφία των ΜΜΕ απέφυγε συστηματικά τη διερεύνηση και προβολή των προβλημάτων ή σκανδάλων των τραπεζών, τα οποία οδήγησαν τελικά στην κρίση, η οποία εμφανίστηκε δημόσια την άνοιξη του 2012.

- 2. Αν διαπιστωνόταν μια ανισομερής εστίαση, τότε ποιές στρατηγικές αποσιώπησης υιοθετήθηκαν;*

Η αποσιώπηση φαίνεται να πήρε τρεις διαφορετικές μορφές: τη Συγκάλυψη, την Μετατόπιση και τη Λογοκρισία.

Με βάση την έρευνα, μπορούν να διατυπωθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα, όσον αφορά στην σχέση ΜΜΕ - τραπεζιτικού τομέα, στις έξι ενότητες, οι οποίες διερευνήθηκαν:

1. **Η παροχή δανείου 3 δις προς τις τράπεζες το 2009:** τα ΜΜΕ επέδειξαν μια τάση συγκάλυψης των ζητημάτων, τα οποία δημιουργήθηκαν – είτε αυτό αφορούσε τη μη μείωση των επιτοκίων, είτε το πού και πώς επενδύθηκαν τελικά αυτά τα κεφάλαια και με ποιό ρίσκο.
2. **Η αγορά των ελληνικών ομολόγων, από το τέλος του 2009 μέχρι την άνοιξη του 2010:** Τα ΜΜΕ απόφυγαν να εστιάσουν και λογόκριναν το θέμα για τουλάχιστον δύο χρόνια, παρά το ότι φαινόταν να είναι γνωστό από το 2010, ενώ δημοσιοποιήθηκε με ανακοινώσεις το 2011. Επιμελώς αγνοούσαν, υποβάθμιζαν και σε περιπτώσεις λογόκριναν ή/και απέκλειαν αυτά που ανέλυαν το ζήτημα, τόσο στην Κύπρο, όσο στο εξωτερικό
3. **Η δημόσια συζήτηση μετά την επιδείνωση της κρίσης στην Ελλάδα και οι αναφορές για κούρεμα του ελληνικού χρέους, από την άνοιξη του 2011:** Παρά τα δεδομένα στοιχεία, η μαζική πλειοψηφία των ΜΜΕ και των πολιτικών φάνηκε να εστιάζει συνειδητά στο Δημόσιο, ενώ οι προειδοποιήσεις για τις τράπεζες ήταν ξεκάθαρες.
4. **Πώς αντιμετωπίστηκε το ζήτημα των σχέσεων του κυπριακού τραπεζιτικού τομέα με την ελληνική οικονομία:** Η πλειοψηφία των ΜΜΕ απέφυγε συστηματικά να εστιάσει στα προβλήματα, τα οποία μπορεί να δημιουργούνταν από την επέκταση των δανείων στην Ελλάδα ή από τις σχέσεις των κυπριακών τραπεζών με αντίστοιχες ελληνικές – όπως καταγράφηκε από την υπόθεση των σχέσεων της Λαϊκής με την Εγνατίας, που είχε ως αποτέλεσμα να φορτωθεί, τελικά, στο Κυπριακό δημόσιο το χρέος μιας ριψοκίνδυνης ιδιωτικής επένδυσης.
5. **Πώς αντιμετωπίστηκε το ζήτημα της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών στην αρχή του 2012:** Τα ΜΜΕ, κατά την διάρκεια των πρώτων τριών μηνών του 2011 και ενώ τα προβλήματα ήταν γνωστά και μπορούσαν να διαγνωστούν και από τις ανακοινώσεις των τραπεζών, φάνηκε να προτιμούν την πλήρη λογοκρισία για οποιαδήποτε προβλήματα.
6. **Τα σκάνδαλα των τραπεζών:** Όταν άρχισαν να δημοσιοποιούνται σκάνδαλα των τραπεζών μετά από την άνοιξη του 2012, υπήρχε μια σαφής προσπάθεια της πλειοψηφίας των ΜΜΕ, να τα συγκαλύψουν ή να τα αφήσουν να περάσουν στα μαλακά - ενώ μερικά πίεζαν, είτε για να περιοριστεί η έρευνα, είτε για να περιοριστεί η δημόσια συζήτηση.

Με βάση τα πιο πάνω συμπεράσματα, μπορεί να διατυπωθούν δύο θέσεις:

1. **Διαπλοκή:** Η μαζική πλειοψηφία των ΜΜΕ (και σε μερικές περιπτώσεις, όλα τα ΜΜΕ) φάνηκε να λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο συγκάλυψης των προβλημάτων και των σκανδάλων των τραπεζών, που τεκμηριώνει την κατ'αρχήν, έστω, θέση (η οποία έχει, ήδη, εκφραστεί και από δημοσιογράφους) ότι υπάρχει μια σε βάθος διαπλοκή (και έλεγχος) των μηχανισμών πληροφόρησης με τα τραπεζικά συμφέροντα. Σε μερικές περιπτώσεις μάλιστα, φαινόταν λες και τα ΜΜΕ προσπαθούσαν να επιβάλουν ένα κλειστό επικοινωνιακό κύκλωμα στο εσωτερικό, για να συγκαλύψουν το πρόβλημα και τις ευθύνες των τραπεζών, οι οποίες ήταν ξεκάθαρες σε όλους τους εξωτερικούς παρατηρητές.
2. **Η Δομική διάσταση των ζητημάτων:** Τα ζητήματα, τα οποία οδήγησαν στην «συστημική κρίση» των τραπεζών το 2012 (είτε ήταν η κερδοσκοπική επέκταση, είτε το ζήτημα των μπόνους κλπ) μπορεί να αφορούν και συγκεκριμένα άτομα στον τραπεζικό τομέα, αλλά φαίνεται να έχουν μια δομική διάσταση. Και σε αυτό το πλαίσιο, μπορεί να ενταχθεί και η σχέση του τραπεζικού τομέα με τα ΜΜΕ, αλλά και μερίδα των πολιτικών. Σε αυτό το πλαίσιο, το ζήτημα του ελέγχου στον τραπεζικό τομέα δεν είναι μόνο ζήτημα οικονομικής εποπτείας, αλλά και αφορά και την επιρροή αυτού του τομέα στη Δημόσια ζωή - στην πολιτική και νομική της διάσταση.

Ακόμα και μετά τη δημοσιοποίηση των προβλημάτων και των σκανδάλων των τραπεζών και τις σαφείς δηλώσεις των εξωτερικών παρατηρητών για την αντιστοιχία της κυπριακής κρίσης με αυτή της Ιρλανδίας (και της Ισπανίας), υπάρχει μια συστηματική υποβάθμιση των σχετικών ζητημάτων από τη πλειοψηφία των ΜΜΕ. Απουσιάζει η ανοικτή και ισομερής παρουσίαση - συζήτηση, όπως και η χρησιμοποίηση της ερευνητικής δημοσιογραφίας, γύρω από ζητήματα, τα οποία λογικά θα έπρεπε να είναι στο κέντρο της διερεύνησης στη Δημόσια Σφαίρα όπως:

- Η λογοδοσία των διευθυνόντων συμβούλων, που πήραν τις αποφάσεις για να ρισκάρουν με παχυλά μπόνους και η κατανόηση των δομικών διαδικασιών οι οποίες οδήγησαν στα σημερινά προβλήματα.
- Το ζήτημα της λογοδοσίας των τότε αρμοδίων των εποπτικών αρχών και η κατανόηση των αιτιών της απραξίας τους ενώ διαμορφώνονταν τα προβλήματα.

- Οι ενδεχόμενες οικονομικές και άλλες σχέσεις και διαπλοκή των τραπεζών με συγκεκριμένους πολιτικούς, και άτομα σε θέσεις κλειδιά στο κράτος και τις εποπτικές αρχές.

Σε ένα γενικότερο πλαίσιο, γίνεται προσπάθεια να εμφανιστεί ως «εθνικό καθήκον» η στήριξη των τραπεζών, ενώ η κριτική του τραπεζικού συστήματος, (και της διαφθοράς ή διαπλοκής που χαρακτήρισε πτυχές της λειτουργίας του) ή απόψεις για απόδοση ευθυνών, δομική αναδιάρθρωση και δημοκρατικό έλεγχο του τραπεζικού συστήματος, γίνεται προσπάθεια να αποσιωπηθούν ή να περιθωριοποιηθούν ως «επιζήμιες».

Ενώ σε άλλες χώρες, τα ζητήματα αυτά αποτελούν μείζονα θέματα στη Δημόσια Σφαίρα με πληθώρα ερευνητικής δημοσιογραφίας, ακαδημαϊκής ανάλυσης και συζήτησης στα ΜΜΕ, μέχρι και με ποινικές διαδικασίες, στην Κύπρο, αυτά έρχονται στην επιφάνεια μόνο τώρα. Ωστόσο, ακόμα και σήμερα, όταν έχει γίνει πλέον γνωστό το πρόβλημα και υπάρχει πολιτική αντιπαράθεση, λόγω της κρίσης και της προσφυγής για στήριξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η στάση της μαζικής πλειοψηφίας των ΜΜΕ συνεχίζει στο ίδιο μοτίβο. Αυτά τα ζητήματα αναδείχτηκαν, κυρίως, μέσα από το ίντερνετ.

Ολόκληρο το κείμενο της ανάλυσης υπάρχει στο pdf που επισυνάπτεται

Εξελίξεις στην Τουρκοκυπριακή Κοινότητα

Το Κυπριακό δειλά-δειλά στο προσκήνιο

Η συνάντηση Έρντογαν-Σαμαρά στο Κατάρ και ο τρόπος που μεταδόθηκε από τον τουρκοκυπριακό Τύπο, καθώς και η συνάντηση του Έρογλου με τα μεγαλύτερα τουρκοκυπριακά πολιτικά κόμματα, έβαλαν, ξανά, στο θολό τοπίο, το Κυπριακό πρόβλημα. Δύο είναι οι γενικότεροι άξονες, που φαίνεται να απασχολούν τους Τουρκοκύπριους και να τους οδηγούν στις ερμηνείες τους περί νέας κινητικότητας στο Κυπριακό.

Ο πρώτος άξονας είναι η κινητικότητα της τουρκικής κυβέρνησης στο Κουρδικό, ζήτημα που αναμένεται να καθορίσει σε μεγάλο βαθμό ολόκληρη την Τουρκία και τον τρόπο με τον οποίο θα διαχειριστεί και άλλα προβλήματα, όπως το Κυπριακό. Ο δεύτερος άξονας, πιο συγκεκριμένος, είναι οι προεδρικές εκλογές στην Κυπριακή Δημοκρατία. Παρόλο που δεν σημειώνεται το ενδιαφέρον των Τουρκοκυπρίων, όπως σε προηγούμενες εκλογικές αναμετρήσεις, εντούτοις η φιλολογία για μια νέα διαδικασία στο Κυπριακό μετά τον Φεβρουάριο του 2013, ήταν ικανή από μόνη της να φέρει στο προσκήνιο κάποιες τάσεις για την επόμενη μέρα στο Κυπριακό.

Μετά τη συνάντηση των κομμάτων με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη, στις 31 Ιανουαρίου 2013, η τουρκοκυπριακή Δεξιά, το Εθνικής Ενότητας και το Δημοκρατικό Κόμμα, αρκέστηκε να δηλώσει την αισιοδοξία της για την έναρξη μιας νέας διαδικασίας και την αναγκαιότητα για μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του νέου Ελληνοκύπριου συνομιλητή. Ο Ιρσέν Κιουτσιούκ, μάλιστα, δεν παρέλειψε να αναφέρει ότι τόσο το Κόμμα Εθνικής Ενότητας, όσο και ο Έρογλου, μελετούν και αξιολογούν επισταμένα όλες τις δηλώσεις και τοποθετήσεις του Αναστασιάδη για το Κυπριακό. Στην ευρύτερη Αριστερά, τα πράγματα είναι πιο συγκεκριμένα. Ο Τσιακιτζί, ηγέτης του

Κόμματος Κοινοτικής Δημοκρατίας, ανέφερε ότι θα πρέπει, αμέσως, μετά τις προεδρικές εκλογές να επιβεβαιωθούν οι μέχρι σήμερα συγκλίσεις των συνομιλιών, ενώ εκτίμησε ότι τελικά θα αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος για το φυσικό αέριο της Κύπρου, από του να περάσει από την Τουρκία. Μια τέτοια εξέλιξη θα είναι υποβοηθητική γενικότερα, σημείωσε. Ο Γενικός Γραμματέας του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, Ασίμ Ακάνσοϊ, εκτίμησε ότι το εκλογικό αποτέλεσμα θα δώσει ούτως ή άλλως μια νέα δυναμική στις διαπραγματεύσεις, η οποία δεν πρέπει να χαθεί. Δεν παρέλειψε να σημειώσει ότι θα πρέπει να προστατευθεί «η θετική βάση που έχει δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια στο τραπέζι των συνομιλιών και να προχωρήσει παραπέρα»¹⁵.

Όμως, πιο ουσιαστικά δεδομένα φαίνεται να παρουσιάζονται μέσα από διαρροές στον Τύπο της τελευταίας εβδομάδας, παρά από τις δηλώσεις των Τουρκοκύπριων πολιτικών. Από τις διαρροές αυτές, φαίνεται ότι η Άγκυρα και η Τουρκοκυπριακή ηγεσία, πέρα από την κλασσική επιμονή σε ζητήματα, όπως η δέσμευση σε χρονοδιάγραμμα, θα θέσουν κατά συγκεκριμένο τρόπο ζητήματα «ευρύτερης συνεργασίας των δύο πλευρών», ίσως υπό τη μορφή Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, με ιδιαίτερη επικέντρωση στην ενέργεια και το εμπόριο στην Ανατολική Μεσόγειο¹⁶.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι προτάσεις που καταθέτει δημοσίως ο Κουντρέτ Όζερσαϊ, πρώην αντιπρόσωπος του Έρογλου στις συνομιλίες, προκαλούν κάποια συζήτηση και πρέπει να αξιολογηθούν. Συγκεκριμένα, στο επίκεντρο των προτάσεων του βρίσκεται η υιοθέτηση μιας νέας στρατηγικής και μιας «ευέλικτης» διαδικασίας συνομιλιών που να αποτελείται από δύο αλληλοτροφοδοτούμενες προσπάθειες. Από τη μια, θα είναι η κλασσική συζήτηση στο τραπέζι των συνομιλιών και από την άλλη, μια δεύτερη συζήτηση οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας των δύο πλευρών, η οποία θα βοηθήσει την κατάσταση να ομαλοποιηθεί. Παράλληλα, όμως, μπαίνει και η «αναγκαιότητα» να επιδειχθεί ευελιξία και στο ζήτημα του πλαισίου της λύσης του Κυπριακού, αφού η διζωνική-δικοινοτική Ομοσπονδία δε φαίνεται, πλέον, να είναι εφικτή, κατά τον Όζερσαϊ. «Νέες ιδέες και πιο δημιουργικές», «έξω από τα καλούπια του ΟΗΕ» και με την προϋπόθεση ότι γίνονται αποδεχτές από τις δύο πλευρές, είναι το νέο περιεχόμενο που προτείνει ο Κουντρέτ Όζερσαϊ¹⁷. Σύμφωνα με τον ίδιο, το ζήτημα που θα πρέπει να απασχολήσει τις νέες συνομιλίες στο Κυπριακό, δεν

¹⁵ Haber KKTTC, “Saray’da Kıbrıs Zirvesi”, 31.1.2013.

¹⁶ Mete Tümerkan, “Sıfır sorun yaklaşımı”, 31.1.2013.

¹⁷ Kıbrıs Time, “Özersay Brüksel’de konferans verdi”, 22.1.2013.

πρέπει να είναι το όνομα της λύσης, αλλά το να είναι αποδεχτή και από τις δύο πλευρές¹⁸.

Συνεπώς, θα πρέπει να αναμένεται ότι η ίδια περίπτωση αντιπαράθεση που υπάρχει στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα αναφορικά με τη λύση του Κυπριακού, θα εμφανιστεί και στην Τουρκοκυπριακή με τις ανάλογες φυσικά ιδιαιτερότητες.

Μια «νέα» πτυχή του Κυπριακού μέσα από το διεθνές πολιτικό Ισλάμ

Ο Χαμζά Άκμπουλουτ, πρόεδρος του Συνδέσμου Εθελοντικών Οργανώσεων Τουρκίας, κατά τη συνάντησή του με τον πρόεδρο της «βουλής», Χασάν Μποζέρ, ανέφερε τα εξής χαρακτηριστικά: «Βλέπουμε την Κύπρο όπως ακριβώς την Μάρντιν, Έρζουρουμ, Εντίρνε, Κόνια, Σίβας, δηλαδή σαν ένα νομό της Τουρκίας. Όμως, οι άνθρωποι των δύο χωρών δεν γνωρίζονται ικανοποιητικά μεταξύ τους»¹⁹. Η συνάντηση έγινε στα πλαίσια της 9^η Συνάντησης Νεολαίας, που πραγματοποιεί στα κατεχόμενα η Ένωση Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών του Ισλαμικού Κόσμου, μια ομπρέλα 220 οργανώσεων από 53 διαφορετικές χώρες. Η «ομολογία» για το πώς αντιμετωπίζει την Κύπρο το πολιτικό Ισλάμ είναι η μια όψη των δηλώσεων. Η άλλη εξίσου σημαντική, είναι η παρομοίωση της Κύπρου και η μετατροπή του κυπριακού χώρου σε μια συγκεκριμένου τύπου «περιφερειακή περιοχή» της Ανατολίας, η οποία «χρειάζεται» την οικονομική και πολιτισμική συμβολή του «κέντρου». Συνεπώς, η Κύπρος, όντας μακριά από την «κεντρική αρχή» πρέπει να αποτελέσει ένα «εργαστήριο» της εξαγωγής του τουρκικού-ισλαμικού μοντέλου εκσυγχρονισμού, που επικρατεί επί της διακυβέρνησης AKP στην Τουρκία. Οι συγκεκριμένες δηλώσεις, όπως ήταν αναμενόμενο, «εξόργισαν» τον ευρύτερο προοδευτικό τουρκοκυπριακό χώρο.

Η πραγματοποίηση της 9^{ης} Συνάντησης Νεολαίας στα κατεχόμενα, έχει τη δική της σημασία, αφού σύμφωνα με αναφορές του Γενικού Γραμματέα της Ένωσης Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών του Ισλαμικού Κόσμου, Αλί Κουρτ, «η ΤΔΒΚ λόγω ιστορικών και πολιτιστικών δεσμών, αλλά και λόγω της κοινωνικο-πολιτιστικής της δομής έχει καθοριστική σημασία στον τουρκικό και ισλαμικό κόσμο». Σε αυτό το πλαίσιο, η σύνοδος ασχολήθηκε με ζητήματα διεθνούς αναβάθμισης των δομών στα κατεχόμενα, αλλά και ενίσχυσης της δουλειάς των «οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών» με τρόπο που να επωφελούνται από το «τουρκικό παράδειγμα» στον τομέα των λόμπι και της προώθησης πολιτικών σε διεθνές επίπεδο²⁰. Επιπλέον, η σύνοδος ασχολήθηκε και με ζητήματα προώθησης ξένων

¹⁸ Mete Tümerkan, “Karagöz olmak istemiyorsak!”, Havadis, 29.1.2013.

¹⁹ Yeni Düzen, “Kıbrıs’ı vilayet olarak görüyoruz”, 31.1.2013.

²⁰ Kıbrıs Time, “KKTC dünyada hak ettiği yerde değil”, 31.1.2013.

επενδύσεων στα κατεχόμενα, ιδιαίτερα από τον Ισλαμικό κόσμο, με ιδιαίτερη βαρύτητα στο σχεδιασμό πολιτικών, που να δημιουργούν μια νόμιμη βάση ενθάρρυνσης του ξένου κεφαλαίου. Και σε αυτό τον τομέα καταγράφηκε με ιδιαίτερη έμφαση η αναγκαιότητα συντονισμού μεταξύ Τουρκίας και Τουρκοκυπριακής ηγεσίας²¹.

Συνεπώς, η παρουσία της συγκεκριμένης οργάνωσης στα κατεχόμενα, αλλά πολύ περισσότερο το περιεχόμενο της δραστηριοποίησης και των στόχων της, φαίνεται να επαναφέρουν την καθοριστική σημασία της ευρύτερης Μέσης Ανατολής και του αραβο-μουσουλμανικού κόσμου στην υπόθεση της Κύπρου. Καθόλου τυχαία, ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Ντερβίς Έρογλου, επιδιώκοντας να δώσει συνέχεια στην πιο πάνω δυναμική, φυσικά στο δικό του ιδεολογικό πλαίσιο, ανακοίνωσε ότι θα λάβει μέρος στη 12^η Σύνοδο Κορυφής της Οργάνωσης Ισλαμικής Συνεργασίας που πραγματοποιείται στο Κάιρο μέχρι και τις 7 Φεβρουαρίου 2013. Παράλληλα, έστω και σε «εμβρυακή κατάσταση» υπογραμμίζεται ακόμα ένα σημαντικό δεδομένο, που λείπει εντελώς από την πολιτική αντιπαράθεση στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα: ότι η Κύπρος και το Κυπριακό πρόβλημα αποχτούν όλο και περισσότερους «δεσμούς» και επιρροές με τις γενικότερες ανακατατάξεις στην περιοχή μας.

Το δόγμα του ισχυρού κράτους διαμέσου της αύξησης του πληθυσμού

Ο «υπουργός εσωτερικών μίλησε ντόμπρα» ήταν ο τίτλος του πρωτοσέλιδου της ΚΙΠΡΙΣ στις 27 Ιανουαρίου 2013, στην είδηση του οποίου ο Ναζίμ Τσιαβούσιογλου αποκαλύπτει ότι σε κάθε συνεδρία του «υπουργικού συμβουλίου» αποφασίζεται η παραχώρηση τριών ή τεσσάρων υπηκοοτήτων. Μάλιστα, υπογράμμισε εκ νέου την ανάγκη για περισσότερο πληθυσμό αφού όπως είπε αν δεν υπήρχε (αυτή η ανάγκη), τότε οι 35 χιλιάδες νόμιμοι ξένοι εργάτες δε θα έβρισκαν δουλειά²².

Όπως ήταν αναμενόμενο, οι δηλώσεις του Τσιαβούσιογλου προκάλεσαν πολλές αντιδράσεις επιβεβαιώνοντας ότι το ζήτημα του πληθυσμού παραμένει ίσως η μεγαλύτερη «ανοιχτή πληγή» για τους Τουρκοκύπριους. Όμως, την ίδια στιγμή, αυτή η τοποθέτηση ήταν και μια επιβεβαίωση των στοιχείων, που κατά καιρούς δημοσιοποιούν οι τουρκοκυπριακές συντεχνίες, καταγγέλλοντας αυτή την πολιτική. Συγκεκριμένα, η συμμαχία του Κινήματος Κοινοτικής Ύπαρξης, η οποία συναποτελείται από συντεχνίες και κόμματα, σε πρόσφατη ανακοίνωση δημοσιοποιεί ότι από το 2009 μέχρι και τις πρώτες 15 μέρες του 2013, παραχωρήθηκαν συνολικά

²¹ Kıbrıs, “KKTC’yi tanıyorlar”, 31.1.2013.

²² Kıbrıs, “Dobracı bakan”, 27.1.2013.

5.097 νέες υπηκοότητες. Η ανακοίνωση αναφέρει ότι το 2009, το Κόμμα Εθνικής Ενότητας παραχώρησε 936 υπηκοότητες, το 2010 635, το 2011 1421, το 2012 1955 και το πρώτο δεκαπενθήμερο του 2013, ακόμα 150 υπηκοότητες²³.

Φαίνεται ότι η πολιτική αύξησης του πληθυσμού ως «μια αναγκαιότητα» εξισορρόπησης της ισχύος με την Ελληνοκυπριακή κοινότητα, που ήταν ένα παραδοσιακό δόγμα της τουρκικής πολιτικής στην Κύπρο, τώρα αποχτά νέες σημαντικές πτυχές, όπως είναι η «ανάγκη για ισχυρό κράτος». Ο Οζάν Τζεϊχούν, πρώην Γερμανός ευρωβουλευτής τουρκικής καταγωγής και ένα από τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα «φωνής» του Έρντογαν ανάμεσα στην Τουρκοκυπριακή κοινότητα, περιγράφει ολοκληρωμένα το νέο ηγεμονικό λόγο αναφορικά με τη σχέση ισχυρού κράτους-μεγάλου πληθυσμού. Υποστηρίζει ότι για να γίνει η «ΤΔΒΚ» βιώσιμη και να σταθεί στα δικά της πόδια, πρέπει να ενισχυθεί με τουλάχιστον ακόμα 100 χιλιάδες άτομα. Κάνει λόγο συγκεκριμένα για την αναγκαιότητα «ειδικευμένου εργατικού δυναμικού» από την Τουρκία που θα πρέπει να έρθει στην Κύπρο ενόψει και της ανάπτυξης στρατηγικών έργων υποδομής, όπως η υποθαλάσσια μεταφορά νερού και ηλεκτρισμού. Επιπλέον, προτείνει τη λήψη τέτοιων μέτρων, που θα άρουν τις αντιπαραθέσεις μεταξύ των «δύο τουρκικών στοιχείων» (της Κύπρου και της Τουρκίας) και θα ενσωματώνουν πιο εύκολα τους νέους ειδικευμένους εργάτες²⁴.

Προς αυτή την κατεύθυνση, λαμβάνονται σταδιακά και κάποια σημαντικά μέτρα. Συγκεκριμένα, το «υπουργικό συμβούλιο» αποφάσισε να τροποποιήσει τη νομοθεσία για τις άδειες εργασίας ξένων εργαζομένων με τρόπο που να διευκολύνονται και να επιταχύνονται οι διαδικασίες. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την εν λόγω τροποποίηση, νέοι και νέες που συμπληρώνουν το 18^ο έτος της ηλικίας τους στην «ΤΔΒΚ» και των οποίων οι γονείς εργάζονται για 15 συναπτά έτη, θα μπορούν να πάρουν άμεσα άδεια εργασίας, χωρίς προηγουμένως να χρειάζεται να μεταβούν στο εξωτερικό. Ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι φοιτητές, οι οποίοι με την αποφοίτησή τους θα μπορούν να πάρουν άμεσα άδεια εργασίας, εφόσον θα συνεχίσουν να εργάζονται στο χώρο που ως φοιτητές εργάζονταν part-time²⁵.

Η τουρκοκυπριακή κατανάλωση στην Κυπριακή Δημοκρατία

Παρά τις «εκσυγχρονισμένες» εκστρατείες τύπου «από Τούρκο σε Τούρκο», που κατά καιρούς διοργανώνει η Τουρκοκυπριακή ηγεσία με τη συνδρομή φιλικών ΜΜΕ,

²³ Yeni Düzen, “2009 yılından bugüne 5 bin 100 yurttaş!”, 19.1.2013.

²⁴ Ozan Ceyhan, “KKTC’nin Ekonomisi’nin kalifiye göçmenlere ihtiyacı var”, Haberdar, 21.1.2013.

²⁵ Havadis, “Yabancı İş Sil Baştan”, 1.2.2013.

εντούτοις φαίνεται, πλέον, ότι μετά τη διάνοιξη των οδοφραγμάτων στην καθημερινότητα των Τουρκοκυπρίων υπάρχουν κάποια «κεκτημένα» που δεν αλλάζουν, όπως οι αγορές από τις ελεύθερες περιοχές. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία στον τουρκοκυπριακό Τύπο, από την 1^η Ιουλίου 2004 μέχρι και το τέλος Δεκεμβρίου 2012, οι συναλλαγές Τουρκοκυπρίων με πιστωτικές κάρτες στην Κυπριακή Δημοκρατία έφτασαν τα 135 εκατομμύρια ευρώ. Μόνο το 2012, οι Τουρκοκύπριοι ξόδεψαν με πιστωτικές κάρτες στις ελεύθερες περιοχές το ποσό των 17.654.264 ευρώ. Εννοείται ότι στα στοιχεία αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται οι αγορές που γίνονται χωρίς τις πιστωτικές κάρτες. Για την ίδια χρονική περίοδο, οι Ελληνοκύπριοι ξόδεψαν στα κατεχόμενα 54 εκατομμύρια ευρώ και στην Τουρκία 23 εκατομμύρια ευρώ²⁶.

Πάντως, θα ήταν ιδιαίτερα αποκαλυπτική της οικονομικής συνεργασίας και ενσωμάτωσης των δύο κοινοτήτων και ιδιαίτερα, των Τουρκοκυπρίων στην Κυπριακή Δημοκρατία, η συλλογή όλων των στοιχείων από συναλλαγές οικονομικού περιεχομένου. Για παράδειγμα, τα ποσά που αφήνουν οι Τουρκοκύπριοι σε ιδιωτικές σχολές μέσης εκπαίδευσης στις ελεύθερες περιοχές.

Στις 24 Φεβρουαρίου η μάχη στο Κόμμα Εθνικής Ενότητας

Τελικά, το Κόμμα Εθνικής Ενότητας αποφάσισε μετά την σχετική δικαστική απόφαση, όπως ορίσει το δεύτερο γύρο των εκλογών για την ανάδειξη του προέδρου του στις 24 Φεβρουαρίου 2013. Η συγκεκριμένη απόφαση απλώς έδωσε συνέχεια στη δημόσια αντιπαράθεση των δύο μεγάλων ομάδων εντός του κόμματος και όπως φαίνεται, η νέα εκλογική διαδικασία θα αποτελέσει τη βάση για μια νέα δυναμική τόσο στην τουρκοκυπριακή Δεξιά, όσο και στις σχέσεις της κοινότητας με την Τουρκία.

Οι δυνατότητες των δύο υποψηφίων, όπως και οι δυνάμεις που τους στηρίζουν είναι παράγοντες, που θα επιδρούν στο Κόμμα Εθνικής Ενότητας μέχρι και την τελευταία στιγμή της ψηφοφορίας. Υπενθυμίζεται ότι κατά την ψηφοφορία του Οκτωβρίου 2012, από τους 1427 αντιπροσώπους στο συνέδριο ψήφισαν οι 1402 και ο Ιρσέν Κιουτσιούκ έλαβε 704 ψήφους υπέρ, ενώ ο Αχμέτ Κασιήφ πήρε 690²⁷. Συνεπώς, από τη στιγμή της ανακοίνωσης της ημερομηνίας του 2^{ου} γύρου, κανένας δεν μπορεί να αισθάνεται βέβαιος για την τελική έκβαση. Τα υψηλά ποσοστά που φαίνεται να κερδίζει ο Κασιήφ – συνεπώς η ομάδα Έρογλου – ανοίγουν νέες προοπτικές στην αντιπαράθεση Τουρκίας-Τουρκοκυπρίων ως εξής: ακόμα και ένα κομμάτι της

²⁶ Kıbrıs Ekonomi, “Rumları ikiye katladık”, 28.1.2013.

²⁷ Havadis, “İkinci tur 24 Şubat’ta”, 2.2.2013.

παραδοσιακής-εθνικιστικής τουρκοκυπριακής δεξιάς, δεν αποδέχεται εύκολα και χωρίς όρους τις παρεμβάσεις της Άγκυρας και ιδιαίτερα εκείνες, που αλλάζουν τις ισορροπίες εξουσίας.

Σχέδιο μεταφοράς νερού από την Τουρκία

Σε δημοσίευσμά της, στις 5 Φεβρουαρίου 2013, η εφημερίδα ΓΚΙΟΥΝΕΣ, εκφραστικό όργανο του Κόμματος Εθνικής Ενότητας, αναφέρεται στο σχέδιο μεταφοράς νερού από την Τουρκία και γράφει ότι σύμφωνα με πληροφορίες ανταποκριτή του τουρκικού πρακτορείου ειδήσεων Ανατολή, που εξασφάλισε από αρμοδίου του Τμήματος Υδάτων της Τουρκίας (DSİ), συνεχίζονται οι εργασίες σχετικά με τον αγωγό μεταφοράς νερού, μήκους 22 χιλιομέτρων, από το φράγμα Αλάκιοπρου στη δεξαμενή ελέγχου ροής του νερού χωρητικότητας 10 χιλιάδων κυβικών μέτρων. Αναφέρεται, επίσης, ότι εντός του μηνός θα αρχίσουν οι εργασίες για την κατασκευή του υποθαλάσσιου αγωγού μήκους 80 χιλιομέτρων. Σημειώνεται ότι έχει ολοκληρωθεί το 60% των εργασιών στο φράγμα στο Αλάκιοπρου στο Αναμούριο της Τουρκίας και ότι έχει, επίσης, ολοκληρωθεί η κατασκευή τμήματος μήκους 2 χιλιομέτρων του προαναφερόμενου αγωγού μεταφοράς νερού, μήκους 22 χιλιομέτρων, από το φράγμα Αλάκιοπρου στη δεξαμενή έλεγχου ροής νερού. Οι αρμόδιοι σημείωσαν ότι οι εργασίες συνεχίζονται βάσει προγράμματος και ότι δεν θα παρατηρηθεί καθυστέρηση σε αυτές. Αναφέρεται ότι το έργο μεταφοράς νερού από την Τουρκία στο ψευδοκράτος, θα ολοκληρωθεί στις 7 Μαρτίου 2014 και ώρα 13:00.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – Ταξικά νέα

Συνεχίζεται για 12η μέρα η απεργία διαρκείας των Οικοδόμων, ενώ ανοιχτό παραμένει ακόμη το ενδεχόμενο κλιμάκωσης των απεργιακών κινητοποιήσεων σε άλλους παρεμφερείς κλάδους σε παγκύπρια παναπεργία. Στο μεταξύ, το Υπουργείο Εργασίας συνέχισε τις προσπάθειες για εξεύρεση συναινετικής λύσης μεταξύ των δύο μερών χωρίς μέχρι στιγμής κάποιο θετικό αποτέλεσμα.

Σε δηλώσεις της, μετά σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Υπουργού Εργασίας, κ. Σωτηρούλας Χαραλάμπους και στην οποία παραβρέθηκαν τόσο η συνδικαλιστική όσο και η εργοδοτική πλευρά, η Υπουργός Εργασίας εξέφρασε τη λύπη της γιατί οι εργοδοτικές οργανώσεις απέρριψαν κάθε συμβιβαστική πρόταση για διασφάλιση των ήδη συμφωνηθέντων, που αφορούν τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας των οικοδόμων.

Σκοπός, επίσης, της συνάντησης ήταν η παρουσίαση του νέου νομοσχεδίου που ετοίμασε το Υπουργείο Εργασίας σύμφωνα με το οποίο ο εκάστοτε Υπουργός λαμβάνει τη δικαιοδότηση να επεκτείνει την ισχύ των συλλογικών συμβάσεων σε ολόκληρο τον κλάδο στη βάση διατάγματος. Σύμφωνα με τις δηλώσεις του κ. Μ.Πηλίκου εκ μέρους της ΟΕΒ, η διαφωνία των εργοδοτικών οργανώσεων είναι κάθετη και εντονότατη.

Εκ μέρους των συνδικαλιστικών οργανώσεων, ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ υπήρξε θετική αποδοχή και στήριξη στη πρόταση της Υπουργού Εργασίας.

Παράλληλα, διεθνής ήταν η έκφραση συμπάραστασης στον απεργιακό αγώνα των οικοδόμων. Μηνύματα, μεταξύ άλλων, έχουν αποστείλει η Παγκόσμια Συνδικαλιστική Ομοσπονδία - ΠΣΟ, η Διεθνής Ένωση Οικοδόμων της ΠΣΟ, η Ομοσπονδία εργαζομένων της Λατινικής Αμερικής στον κλάδο των Οικοδόμων, οι κλαδικές οργανώσεις εργαζομένων Δανίας, Αυστραλίας, Αυστίας, Γερμανίας, Νορβηγίας, Κόγκο, Σενεγάλης, Πακιστάν, Περού, Πορτογαλίας, Γαλικίας (Ισπανία).

Επίσης, η Ομοσπονδία εργαζομένων Μάλτας, Παλαιστίνης, Βάσκοι, εργαζόμενοι στις Μεταφορές και τα Λιμάνια Αγγλίας, εργαζόμενοι στον τραπεζικό τομέα Σερβίας και φυσικά, το ΠΑΜΕ Ελλάδας.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί πως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν λειτουργήσει Απεργιακό Ταμείο για στήριξη των οικοδόμων και των οικογενειών τους. Διατίθενται κουπόνια της αξίας των 5 ευρώ τόσο σε χώρους εργασίας όσο και στα γραφεία των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Από την πλευρά της η Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ) με επιστολή της στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κ. Δ.Χριστόφια, ζητά προεδρική παρέμβαση ώστε, σύμφωνα με τους ίδιους, να σταματήσουν τα επεισόδια

και οι τραυματισμοί σε εργοτάξια και να επανέλθει η εργασιακή ειρήνη. Η επιστολή είναι κινδυνολογικού περιεχομένου, κάνοντας αναφορά σε ενδεχόμενο αιματηρών εξελίξεων στοχοποιώντας, ουσιαστικά, την συνδικαλιστική πλευρά.

Ξενοδοχεία σε αναβρασμό...

Για αναταραχές στον κλάδο των ξενοδοχοϋπαλλήλων, με πιθανή κλιμάκωση, εν μέσω του ερχόμενου καλοκαιριού, λόγω των μαξιμαλιστικών θέσεων των ξενοδόχων προειδοποιεί η ΠΕΟ.

Στο επαρχιακό συνέδριο Πάφου της Συντεχνίας των Ξενοδοχοϋπαλλήλων, το οποίο πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια, ο γ.γ της Συντεχνίας, κ.Λ.Γεωργιάδης τόνισε πως το κλίμα προοιωνίζει πως δεν θα είναι θετική η κατάληξη, εφόσον οι ξενοδόχοι φαίνεται πως θέλουν να εκμεταλλευτούν τις συνθήκες της οικονομικής κρίσης για την μονομερή κατάλυση των συλλογικών συμβάσεων.

ΔΙΕΘΝΗ

Ευρώπη: η διαφθορά ως σημείο εστίασης της κοινωνικής δυσφορίας και τα υπόγεια ρεύματα βόρεια και νότια

**Ισπανία: ο Ραχόϊ αναφωνεί ως νέος Νίξον «I am not a crook», ενώ τα
έγγραφα της διαπλοκής επιμένουν**

Η ισπανική κρίση πήρε μια νέα τροπή αυτήν την εβδομάδα. Μέχρι τώρα χαρακτηριζόταν από τις κινητοποιήσεις ενός πληθυσμού που δυσφορούσε και αναζητούσε τρόπο απόδρασης από ένα ασφυκτικό κλοιό λιτότητας και υποβάθμισης της ζωής. Μια παράλληλη αντίδραση ήταν και η σταθερή ενίσχυση αποσχιστικών κινημάτων, όπως στην Καταλονία, αλλά και της αριστεράς των αυτονομιστών. Η νέα διάσταση εμφανίστηκε με το σκάνδαλο στο κυβερνών κόμμα. Αρχικά, το θέμα φάνηκε να αφορά ένα ηγετικό στέλεχος, που είχε αποχωρήσει – ο οποίος φαίνεται ότι έπαιρνε προμήθεια από επιχειρήσεις και τις κατάθετε στο ταμείο του κόμματος. Αυτήν τη βδομάδα, το σκάνδαλο μετακινήθηκε προς τον πρωθυπουργό. Η εφημερίδα «Ελ Παϊς» δημοσίευσε έγγραφα, σύμφωνα με τα οποία τελικά, ήταν και ο κ. Ραχόϊ, παραλήπτης ποσού από τις προμήθειες/μίζες – έπαιρνε 25,000 κάθε χρόνο. Το γεγονός προκάλεσε σοκ. Ο Ραχόϊ αρνήθηκε κάθε ανάμειξη – έστω και αν τα έγγραφα ήταν εκεί, μπροστά σε όλη τη χώρα. Το Σάββατο, εξαγγέλθηκε ειδική συνεδρία της ηγεσίας του κυβερνώντος κόμματος - προφανώς για να μετρήσει τις αντιδράσεις ο πρωθυπουργός - και ακολούθως σε διάγγελμά του αρνήθηκε και πάλι τις κατηγορίες. Με την ολοκλήρωση της τηλεοπτικής του παρουσίας, ξέσπασαν διαδηλώσεις σε διάφορες πόλεις της χώρας ζητώντας την παραίτηση του. Ο Γενικός Εισαγγελέας δήλωσε ότι θα προχωρήσει σε έρευνα, ενώ ο Ραχόϊ πήγε στη Γερμανία, αναζητώντας στήριξη από τη Μέρκελ, η οποία του είπε, βέβαια, ότι το στηρίζει – μέχρι, βέβαια, να φτάσει στην πόρτα της το ισπανικό ζήτημα και τότε, θα αλλάξει και πάλι ύφος.

Το φαινόμενο της κοινωνικής έντασης, με στόχο την διαφθορά και τη διαπλοκή των πολιτικών φαίνεται να παίρνει διαστάσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη – ήδη, το θέμα έχει, σχεδόν, παραλύσει την κυβέρνηση στη Σλοβενία, ενώ στην Ιταλία η κοινωνική δυσφορία οδηγεί το κόμμα των αστεριών του κωμικού Grillo να ισοβαθμεί με τον αγαπητό των αγορών, το Μόντι. Είναι πιθανό η κοινωνική δυσφορία, η οποία αναζητεί τρόπους εστίασης της κοινωνικής οργής, αλλά και πίεσης για κοινωνικές αλλαγές νέα εστιαστεί στην επόμενη περίοδο και στα συμπτώματα διαφθοράς και διαπλοκής των πολιτικών.

Για την ώρα, ο Ραχόϊ επαναλαμβάνει ότι δεν θα παραιτηθεί, γιατί το κόμμα του έχει κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Αλλά το κλίμα αλλάζει, επίσης – η πτώση του κόμματός του στις δημοσκοπήσεις συνεχίζεται, ενώ η νέα εστία αστάθειας στην Ισπανία, ξαφνικά, μετατοπίστηκε και στις «αγορές», τη Δευτέρα, με άνοδο των επιτοκίων δανεισμού για την Ισπανία.

<http://www.euronews.com/2013/02/02/rajoy-denies-secret-slush-fund-salary/>

Γερμανικές μετατοπίσεις

Αυτά τα νέα, βέβαια, δεν είναι καλά, ούτε για τη Μέρκελ, ούτε για την προσπάθεια συγκρότησης ενός μετώπου καταστολής στην Ελλάδα, το οποίο φαίνεται να προωθεί ο πρωθυπουργός. Στη Γερμανία, οι χριστιανοδημοκράτες, μετά την ήττα τους στην Κάτω Σαξονία, φαίνεται να είναι, κάπως, μουδιασμένοι, ενώ οι παρατηρητές διαπιστώνουν και μια μετατόπιση της ρητορικής τους, προς τα θέματα της «δικαιοσύνης», που αποτελούν τον άξονα αναφοράς των σοσιαλδημοκρατών. Η κίνηση θεωρείται ως ένα άνοιγμα σε πιθανή συνεργασία μετά τις εκλογές του Φεβράρη, αλλά και λόγω του ότι η κυβέρνηση δεν μπορεί να περάσει νομοσχέδια, χωρίς την έγκριση των σοσιαλδημοκρατών. Αυτές οι μετατοπίσεις εκφράζουν όμως και μια γενικότερη κοινωνική τάση – η ευρύτερη αριστερά στην Γερμανία - σοσιαλδημοκράτες, πράσινοι, αριστερά-νεοκομμουνιστές - έχουν μια σαφή πλειοψηφία στις δημοσκοπήσεις, απέναντι στους χριστιανοδημοκράτες και τους φιλελευθέρους: στην πιο πρόσφατη δημοσκόπηση, η διαφορά των δύο στρατοπέδων είναι στα 48-44. Βέβαια, η απροθυμία συνεργασίας των σοσιαλδημοκρατών με την αριστερά ανοίγει, μόνιμα, το παράθυρο της «μεγάλης συμμαχίας», αλλά θα πρέπει να αναπροσαρμόσει και η χριστιανοδημοκρατία το λόγο της για ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Και προφανώς, μια ισπανική κρίση προεκλογικά δεν θα ήταν ότι καλύτερο. Όπως δεν θα είναι καλό και η εικόνα ενός διεφθαρμένου πρωθυπουργού, που έπαιρνε μίζες από τις κατασκευαστικές εταιρείες, που οδήγησαν την Ισπανία στην αρχική κρίση των ακίνητων μαζί με τις τράπεζες.

Σκληρό ροκ πάλι στην Ελλάδα;

Στην Ελλάδα το σκηνικό είναι διαφορετικό. Ο Σαμαράς φαίνεται να επιλέγει την αντιπαράθεση – αν και την ίδια στρατηγική φαίνεται να επιλέγει και το ΚΚΕ. Μετά την αντιπαράθεση στα μέσα συγκοινωνίας, αυτή τη βδομάδα, η σύγκρουση μετατοπίστηκε στους ναυτεργάτες και στους αγρότες. Η διατύπωση στο 'Βήμα' ότι ο πρωθυπουργός θεωρεί τη σύγκρουση με το ΚΚΕ ως βασικό σημείο της στρατηγικής του, για να καμφθούν οι αντιστάσεις είναι χαρακτηριστική. Έτσι, η κυβέρνηση μετά από την επίθεση στον αντιεξουσιαστικό χώρο διευρύνει το πεδίο αντιπαράθεσης. Το ΠΑΣΟΚ και η ΔΗΜΑΡ φαίνονται να παρακολουθούν αμήχανα, ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ κινήθηκε σε στάση συμπαράστασης. Έχει και αυτός τις εσωτερικές πιέσεις από το αριστερό ρεύμα, που δυσφορεί με το κεντρικό άνοιγμα.

Μέση Ανατολή: ένταση και μετατοπίσεις

Η Αίγυπτος εξακολουθεί να βρίσκεται σε μια κατάσταση βίαιων επεισοδίων και έντασης. Η πολιτική ηγεσία προσπάθησε να ηρεμήσει τα πνεύματα – και σε αυτό, υπήρξε κάποια κοινή στάση ανάμεσα στους εκπρόσωπους της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης. Αλλά το κλίμα στους δρόμους του Καΐρου εξακολουθούσε να είναι συγκρουσιακό. Ένα, ίσως, χαρακτηριστικό επεισόδιο της περιόδου ήταν ένα βίντεο, που έδειχνε την αστυνομία να ξυλοκοπεί ένα γυμνό άντρα. Όταν κυκλοφόρησε το βίντεο προκάλεσε σοκ, μέχρι που ακολούθησε το δεύτερο σοκ, όταν ο άνθρωπος που ξυλοκοπήθηκε, δήλωσε ότι η αστυνομία τον ... έσωσε. Παρά τις εικόνες που όλοι έβλεπαν. Προφανώς, αποφάσισε να το παίξει Φαρμακίδης – όπως ο Κύπριος δημοσιογράφος, ο οποίος απήχθηκε από στελέχη της ΕΟΚΑ, το 1960 και όταν τον άφησαν δήλωσε ότι είχαν δίκαιο. Στην Αίγυπτο, όμως, το κλίμα είναι πιο βαρύ και ρευστό και έτσι το θύμα του ξυλοδαρμού άλλαξε και πάλι σενάριο, μετά από λίγες μέρες, κατηγορώντας την αστυνομία.

Στο γεωπολιτικό επίπεδο η επίσκεψη του ιρανού προέδρου δείχνει και τις νέες εν δυνάμει συμμαχίες-συνεργασίες που διαμορφώνονται στην νέα πολυπολική Μ. Ανατολή.

Στην Τυνησία, όπου οι σχέσεις κοσμικών – ισλαμιστών οδηγούνται, επίσης, σε αντιπαράθεση υπήρξε νέο σημείο τριβής: το κοσμικό κόμμα, το οποίο συγκυβερνά μαζί με τους ισλαμιστές, απείλησε να αποχωρήσει από την κυβέρνηση αν δεν αλλάξουν δυο υπουργοί. Είναι, σαφώς, μια σύγκρουση που τροφοδοτείται από την ένταση στους δρόμους. Και όπως και στην Αίγυπτο, μαζί με τα πολιτικά και πολιτισμικά ζητήματα για το σύνταγμα και το ρόλο της θρησκείας, αρχίζει να

αναδύεται πιεστικά η οικονομική πραγματικότητα – που ήταν η αρχική αιτία της εξέγερσης και η οποία δεν βελτιώθηκε.

Στο συριακό μέτωπο είχαμε δύο σχετικά ενδιαφέρουσες εξελίξεις. Από τη μια το Ισραήλ παραδέχθηκε έμμεσα ότι βομβάρδισε στόχους στην Συρία, η παρέμβαση του Ισραήλ μπορεί να έχει να κάνει με την παρεμπόδιση του εξοπλισμού της Χιζμπολάχ, αλλά η παρεμβολή του Ισραήλ εκφράζει και την ανησυχία του Τελ Αβίβ, ότι αν η κατάσταση στη Συρία βγει εκτός έλεγχου, τα σύνορα με το Ισραήλ θα γίνουν προβληματικά. Το Ιράν παρέβηκε άμεσα και όχι μόνο στήριξε τη Συρία, αλλά και πρόσφερε βοήθεια. Η άλλη ενδιαφέρουσα κίνηση ήταν μια προσφορά για διάλογο από στέλεχος της αντιπολίτευσης. Και αυτό ακολουθεί και την παραδοχή της κυβέρνησης Ομπάμα ότι είναι απρόθυμη να εξοπλίζει του αντάρτες, βλέποντας τις συνέπειες της επέμβασης στη Λιβύη.

Αξίζει να αναφερθεί και αυξανόμενη ένταση στο Ιράκ με δυο εστίες: οι διαδηλώσεις των σουνιτών, κάθε Παρασκευή, γίνονται και πιο μαζικές, ενώ οι ένοπλες ισλαμικές σουνιτικές οργανώσεις - που πρόσκεινται στην Αλ Κάιντα - άρχισαν νέο μπαράζ βομβιστικών επιθέσεων.

ΚΙΝΗΜΑΤΑ

Askersiz Lefkoşa/ Αποστρατιωτικοποιημένη Λευκωσία 2013

Πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 2 Φεβρουαρίου, η κινητοποίηση για μια αποστρατιωτικοποιημένη Λευκωσία.

Στην νότια Λευκωσία, την έκκληση για την εκδήλωση την έκαναν οι ακόλουθες ομάδες-κινήσεις: Συσπείρωση Ατακτων, Ανοικτή Συνέλευση Φανερωμένης, Σκαπουλα, Αντάρτες, Νέα Εργατική Διεθνιστική Αριστερά και συμμετείχε και η ΕΡΑΣ όπως και ομάδες από την Λεμεσό. Στη βόρεια Λευκωσία, για μια ακόμα φορά πρωτοστάτησε το κόμμα Νέα Κύπρος. Στην πορεία που στη νότια διέσχισε το δρόμο της Πύλης Πάφου και κατέληξε στο οδόφραγμα της οδού Λήδρας, συμμετείχαν

περίπου 300 άτομα και από τις δύο πλευρές του οδοφράγματος, που διαδήλωσαν παράλληλα και στις δύο πλευρές του συρματοπλέγματος κατά των στρατών και του εθνικισμού, της διαίρεσης του νησιού και υπέρ της επανένωσής του. Οι τ/κ διαδηλωτές που διαδήλωσαν από την περιοχή Λήδρα Πάλας διαμέσου της περιοχής Αράπαχμέτ και περνώντας από τη Λατινική και Αρμενική Εκκλησία προς τη λεωφόρο Λήδρας, παρεμποδίστηκαν από την τ/κ αστυνομία να περάσουν το οδόφραγμα ώστε να πραγματοποιηθεί από κοινού με τους ε/κ η προγραμματισμένη πορεία.

Υποστήριξη εκφράστηκε από το Λονδίνο, με πανό αλληλεγγύης που φτιάχτηκε στο βιβλιοπωλείο «Freedom».

<http://www.yenicag.com.cy/yenicag/2013/02/02/askersiz-lefkosa-eylemi-yapildi/>

Φωτογραφίες από το προφίλ του Κόμματος Νέα Κύπρος -

<http://www.facebook.com/media/set/?>

[set=a.10151398436066385.507578.31526161384&type=1](http://www.facebook.com/media/set/?set=a.10151398436066385.507578.31526161384&type=1)

Βίντεο από την κινητοποίηση - <http://vimeo.com/58791943> και

<http://vimeo.com/58790451>

Προετοιμασία νομοσχεδίου για την κατοχύρωση της συμβίωσης

Η accept – ΛΟΑΤ Κύπρου, συναντήθηκε την περασμένη βδομάδα με την Υπουργό Εσωτερικών, Ελένη Μαύρου, και συζήτησαν για το ότι προετοιμάζεται νομοσχέδιο το οποίο θα κατοχυρώνει τη συμβίωση ζευγαριών, ώστε να κατοχυρώνονται νομικά σχέσεις τόσο ομοφυλόφιλων όσο και ετεροφυλόφιλων ζευγαριών και να διευθετούνται θέματα όπως ασφάλιση, σύνταξη, φορολογία, κληρονομιά. Το νομοσχέδιο βρίσκεται σε αρκετά προχωρημένο στάδιο αφού αναμένεται η ψήφισή του εντός του 2013, μετά και σχετική γνωμάτευση της Γενικής Εισαγγελίας . Όπως αναφέρει η accept – ΛΟΑΤ Κύπρου, σε σχετική ανακοίνωση τύπου χαιρετίζει την προσπάθεια και προσδοκεί περαιτέρω διαβούλευση ώστε «ένα τέτοιο νομοσχέδιο θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες και θα κατοχυρώνει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις τόσο των ομόφυλων όσο και των ετερόφυλων ζευγαριών». <http://www.acceptcy.org/>

Strike, Dance, Rise! One billion rising Cyprus

Στις 14 Φεβρουαρίου, ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι αναμένεται να συγκεντρωθούν ως καταδίκη στην βία κατά των γυναικών. Πρόκειται για μια παγκόσμια εκστρατεία, η οποία άρχισε ως σημείο δράσης και πήρε το όνομά της από το 1 δισεκατομμύριο γυναίκες στον κόσμο, οι οποίες υπόκεινται σε βία σε κάποια στιγμή στη διάρκεια της ζωής τους (μία στις τρεις γυναίκες του πλανήτη θα υποστεί βιασμό ή ξυλοδαρμό στη ζωή της).

Στις 14 Φεβρουαρίου, σηματοδοτείται η 15^η επέτειος του κινήματος της μέρας-V (V-Day: Vagina Day, Victory over Violence Day) και άνθρωποι από όλο τον κόσμο ενώνουν τη φωνή τους κατά της βίας ενάντια στις γυναίκες. Στην Κύπρο, η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί σε πολυκατάστημα της Λευκωσίας, αρχίζοντας στις 5:30 μ.μ και στηρίζεται μεταξύ άλλων από τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως.

One Billion Rising (Short Film)

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=gl2AO-7Vlzk

D.I.Y. Συναυλία αφιερωμένη στις Καταλήψεις

Σάββατο, 16 Φεβρουαρίου 2013, Wherehaus 612, Παλλουριώτισσα

**19:00 προβολή του ντοκιμαντέρ της villa amalia:
“πώς το καταλάβαμε”**

20:00 συναυλία με τους:
Αδιόρθωτο Λάθος (Hip-hop)
Joro & the Free Hip-hop Crew
Downward Spiral (Hardcore Punk) **Παρουσίαση καινούριου δίσκου**

The Factory (Μπρίστολ) / Linnaeusstraat (Άμστερνταμ) / C.S.O. La Papa (Βαρκελώνη) / Milada (Πράγα) / Κατάληψη στο Ποντασιέβε (Φλορεντία) / Kukutza (Μπιλμπάο) / Δέλτα (Θεσσαλονίκη) / Villa Amalias (Αθήνα) / Πατησίων & Σκαρμαγκά (Αθήνα) / Conciatori (Φλορεντία) / Liebig 14 (Βερολίνο) / Bottiglieria (Μιλάνο) / K4 (Flensburg) / IKA (Λάρισα) / Telakkakatu 6 (Ελσίνκι) / Ungdomshuset (Κοπεγχάγη) / Brunnenstrasse 183 (Βερολίνο) / Rue des Etuves (Γενεύη) / Νεκρή Ζώνη (Λευκωσία) / Rampart (Λονδίνο) / Πίκπα (Ηράκλειο) / Φανάρι του Διογένη (Λευκωσία) και τόσοι, μα τόσοι άλλοι...

χώροι που απελευθερώθηκαν από κάποιες και κάποιους από μας/ για συλλογική χρήση/ χώροι επικοινωνίας, αλληλεγγύης/ χώροι επανοικειοποίησης των πόλεων μας, των δρόμων τους και των άδειων κτιρίων τους, επανοικειοποίησης του χρόνου μας, της ίδιας μας της ζωής/ χώροι που δεν είναι πια στα χέρια μας - αυτή η συναυλία είναι αφιερωμένη σε όλους τους κατηλειμμένους χώρους που ακόμα αντιστέκονται αλλά ιδιαίτερα σ' αυτούς που έχουν πια χαθεί...

ΣΠΟΝΤΕΣ

Δηλαδή...ήντα που προτιμάτε
έναν Άγιον άνθρωπον ξεκομμένο
που τες αξίες της υπόλοιπης
κοινωνίας;

- **Χιούμορ εποχής I:** Το φθινόπωρο όταν η ατάκα της «στάσης πληρωμών» ήταν η απειλή (μαζί με τα αμίμητα «ορόσημα» που έρχονταν και έφευγαν) για να εκβιαστεί η κυβέρνηση και η κοινή γνώμη να αποδεχτούν τους όρους της τρόικα, ο κυριακάτικος πολίτης προωθούσε το άγχος με αναφορές σε «ύποπτα δάνεια» της κυβέρνησης. Τώρα που λέει και ο Αναστασιαδης ότι πρέπει να βρεθούν πόροι μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία, θα βγει με σχετικό υποστηρικτικό πρωτοσέλιδο η εφημερίδα; Δεν περιμένει και κανένας πια συνέπεια – ήταν φανερό το άγχος εξυπηρέτησης τότε. Αλλα ας γίνεται πιο αππαλά η αλλαγή θέσεων – το ειρωνικό χαμόγελο όσων παρακολουθούν τους ακροβατισμούς είναι ήδη δεδομένο, δεν είναι ανάγκη να γίνει και σαρκαστικό. Ας διαβάζει ο δημοσιογράφος που εξυπηρετεί τις ανάγκες του υποψήφιου και λίγο Καθημερινή – δεν είναι άλλωστε εκείνο το δημοσίευμα για ταμείο μέχρι τον Ιούνιο που προκάλεσε το άγχος του Νοεμβρίου – μαζί βέβαια με τις ανάγκες της τρόικα;
- **Χιούμορ εποχής II:** Και αυτοί οι άπονοι ευρωπαίοι να τα έχουν με το ξέπλυμα τέτοιες εποχές, τέτοιων υποψήφιων.
- **Οι φαντασιώσεις για το κυπριακό, το μνημόνιο και τους «λαγούς» που θέλουν να είναι «ηγέτες» πίσω από τις πλάτες άλλων. Μερικοί δεν**

εννοούν να καταλάβουν τις συνέπειες που οδηγούν στα αδιέξοδα: Μια από πιο ανόητες αυταπάτες για το κυπριακό είναι η «φιλελεύθερη» θεωρία μερικών, ότι αν υπογραφεί κάτι και μετά παρουσιαστεί εκβιαστικά σαν κάτι που πρέπει να γίνει αποδεχτό, τότε όλα θα πάνε καλά. Όπως οι S 300.. Δεν δίδαξε τίποτα το 1960, όπως δεν δίδαξε τίποτα και το 2004; Όταν μερικοί νταντεύουν τους οπαδούς τους με το ρουσφέτι και τον εθνικισμό είναι αστείο να νομίζουν ότι θα τους πείσουν μετά ότι μια λύση θα είναι καλή. Και φυσικά από τους αντίπαλους τους δεν μπορούν να περιμένουν τίποτα. Όταν συμπεριφέρονται άθλια, όπως έκαναν από το 2011, απεναντι σε χώρους από τους οποίους θα έπρεπε να αναμένουν στήριξη (για κινήσεις όπως η λύση), θα ήταν επίσης αστείο να θεωρούν ότι θα έχουν οποιαδήποτε φερεγγυότητα σε όσους δαιμονοποιούσαν. Όλα εδώ πληρώνονται – καλώς η κακώς. Την Κυριακή το πρωτοσέλιδο του κυριακάτικου πολίτη, ανάμεσα σε διάφορες φαιδρές αντιφάσεις του τι έλεγε πριν και τι λέει τώρα, είχε και το εξής γραφικό: «Δεν αποκλείεται διασύνδεση του κυπριακού με την υπογραφή συμφωνίας». Δηλαδή μερικοί (στην εφημερίδα και αλλού) δεν κατάλαβαν ότι ο εκβιασμός του 2004 ήταν μπουμέρανγκ και τώρα θέλουν να εκβιάσουν και για το μνημόνιο και για το φυσικό αέριο και για το κυπριακό; Και γιατί νομίζουν κάποιοι ότι η λύση του κυπριακού μπορεί να πουληθεί ή να συγκινήσει οποιονδήποτε αγωνίστηκε δεκαετίες για την επανένωση, όταν διασυνδεθεί με μνημόνια και επιβολές; Το σύνδρομο των wannabe ηγετών που γίνονται «λαγοί» όταν πρέπει να πουν την αλήθεια – όπως στις προεκλογικές περιόδους λ.χ.;

- **Αγαπητέ κ. Διονυσίου:** Είναι κατανοητό ότι δεν είναι δικά σας τα κείμενα που «κοσμούν» σαν σε προεκλογικό κολλάζ «ότι να' ναι, ότι αθθυμουμαι σιερουμει» το πρωτοσέλιδο του κυριακάτικου Πολίτη. Αλλά, τέλος πάντων, έχετε και μια ευθύνη απέναντι στη βιογραφική σας πορεία.
- **Η αναλογία της ΜΟΚΑΣ με τους διορισμούς στο Δημόσιο.** Είναι ευχάριστο ότι τελικά, ο κ. Αναστασιάδης αντελήφθηκε ότι θα πρέπει να πει κάτι για τις υποθέσεις του δικηγορικού του γραφείου. Η ανάθεση στη ΜΟΚΑΣ είναι ένα κάποιο βήμα. Αλλά, όταν το κόμμα του και ο ίδιος ο κ. Αναστασιάδης απειλούν με ανακλήσεις διορισμών αν εκλέγουν, δεν θα μπορούσε να υποθέσει κάποιος ότι ασκείται και πίεση (αν όχι εκβιασμός) σε εμπλεκόμενους δημόσιους λειτουργούς; Διότι μπορεί η εστίαση των απειλών

να αναφέρεται σε κάποιους λειτουργούς, αλλά δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι είναι και μια ευρύτερη θέση ή ίσως και απειλή;

- **Να έρθουν οι Ευρωπαίοι;** Με δεδομένο ότι για διάφορους λόγους, η πολιτική ελίτ επιμένει ότι δεν γίνεται ξέπλυμα, τί μπορεί να βγάλει μια υπηρεσία, όπως η ΜΟΚΑΣ; Να υποθέσουμε ότι όσοι ήθελαν δυτική επιτήρηση κλπ, θα δεχθούν τώρα και ευρωπαϊκή έρευνα; Είναι δύσκολο πράγμα οι απρόσμενες προεκτάσεις.
- **Και αν ένας μη ακελικός θεωρείται κομματικός διορισμός στην Κεντρική,** τότε η κυρία Παπακυριακού, που θα κάνει την έρευνα, ποιά είναι και τί εκπροσωπεί στα πλαίσια της ρητορικής που αναπτύσσει ο ΔΗΣΥ; Την εμπιστεύεται; Και γιατί; Όταν κάποιος διεκδικεί κάτι στο δημόσιο λόγο, αυτό έχει και ευρύτερες προεκτάσεις.
- **Ο διορισμός του κ. Σταυρινάκη.** Πέρα από τις ανάγκες της Κεντρικής ήταν εμφανείς και οι προθέσεις του ΔΗΣΥ τους τελευταίους μήνες να εμποδίσει η να ελέγξει την έρευνα για τις τράπεζες – και τις ευρύτερες διαδικασίες σε εκείνο το τομέα, για τον οποίον στελέχη του είχαν αναλωθεί σε συγκάλυψη τα προηγούμενα τρία χρόνια. Η Αλήθεια και σε μικρότερο βαθμό ο Πολίτης πήραν, σαφώς, θέσεις υπονόμησης, είτε της έρευνας, είτε της δημόσιας συζήτησης για τα σκάνδαλα και τις ευθύνες των τραπεζών. Υπάρχει κάποιος που αμφιβάλει ότι αν κερδίσει τις εκλογές ο Αναστασιάδης, τότε θα εκμεταλλευόταν το κενό και θα διορίζε κάποιον ο ΔΗΣΥ, ακριβώς, για να προωθήσει ένα μηχανισμό μπλοκαρίσματος και ελέγχου των διαδικασιών από το «βαθύ κράτος» που εξυπηρετεί τις ιδιωτικές τράπεζες; Εδώ ο Συναγερμός στη βουλή άνοιξε την πόρτα στην τρόικα για τα έσοδα από το φυσικό αέριο και απειλούσε με τραπεζικό πανικό τον Νιόβρη για να προωθήσει κάποια συμφέροντα, και θα εμπόδιζε τον Αβέρωφ το ότι ήταν κενή η θέση από το 1963, διότι θα έπρεπε να είναι τουρκοκύπριος; Το νομοσχέδιο για την πρόσβαση των τουρκοκυπρίων στα νοσοκομεία είναι ένα συγκριτικό τεκμήριο για τις ευαισθησίες μερικών αυτήν την εποχή. Οπότε, το θέμα, μάλλον, είχε να κάνει με την υπεράσπιση της αυτονομίας της Κεντρικής Τράπεζας από το τραπεζικό κατεστημένο. Για αυτό άλλωστε και η δυσφορία αφού υπάρχει προηγούμενο και η όποια δικαστική αμφισβήτηση αποκλείει άλλο διορισμό.

- **Μακαριότατεεε! Δεύρω έξω!** Μετά από χρόνια και ζαμάνια, ήρθε, προφανώς, η ώρα να εκπληρώσει και η εκκλησία τις υποχρεώσεις της απέναντι στο κράτος και κατ' επέκταση στο «ποίμνιό» της, για το οποίο τόσο πολύ νοιάζεται και που για αιώνες τώρα, υποτίθεται, ότι αγωνίζεται για το καλό του. Ήρθε η ώρα, η εκκλησία, να καταβάλει στο κράτος 206 εκατομμύρια ευρώ που εκκρεμούν από την ανάληψη της μισθοδοσίας του κλήρου της υπαίθρου, βάσει απόφασης που λήφθηκε το 1971, αν και σχετικό νομοσχέδιο που είχε ετοιμαστεί με τίτλο «Ο περί του Εφημεριακού Κλήρου της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου (Επιχορηγήσεις Απολαβών) Νόμος», αποσύρθηκε το 1973, όταν κατατέθηκε στη Βουλή προς ψήφιση. Η Γενική Ελέγκτρια ασχολείθηκε κατ' επανάληψη με το θέμα και κάθε φορά που ερχόταν στο προσκήνιο, ο προκαθήμενος της Εκκλησίας ωρίετο με βαρύγδουπες δηλώσεις. Τώρα ήρθε η ώρα για να αποδείξει ότι οι ναοί που οικοδομούνται για χατίρι των 'πιστών' αλλά και τα 'δάκρυα' και ο 'πόνος' για την κατάσταση στην οποία περιήλθε ο λαός δεν είναι απλώς λόγια. Μια πρακτική απόδειξη μπορεί να πείσει ότι εννοεί έστω και μέρος των όσων διακηρύσσει: μεταβίβαση στο κράτος των κτημάτων που αντιστοιχούν στην εξόφληση του πιο πάνω ποσού. Εξάλλου, η κρατική γη αξιοποιείται για κοινωφελείς σκοπούς, οπότε Εδώ σε θέλω κάβουρα. Μάλλον αποφάσισε ότι θα «αγωνιστεί» για υποψήφιο που δεν θα τον πιέζει να δίνει στο κράτος. Ή μπορεί και να ελπίζει να πάρει από το κράτος.
- **Έχει ο καιρός γυρίσματα:** Πριν ένα και πλέον χρόνο, ο κος Κ. Γιωρκάτζης μεμφόταν την Ελένη Μαύρου τηλεοπτικά και σε κάθε δημόσια εμφάνισή του για τα όσα όφειλε να κάνει ως Δήμαρχος Λευκωσίας, αλλά δεν έπραξε. Τώρα, με ομόφωνη – παρακαλώ - απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ο κος Γιωρκάτζης την τιμά με το μετάλλιο της πόλης της Λευκωσίας και την προσφωνεί ως «...μία δημότης, που γνωρίζει όσο ελάχιστοι τη Λευκωσία, μία σε βάθος γνώστης των αναγκών της και ένας διαχρονικός σύμμαχος στην προσπάθεια να γίνει η Λευκωσία η πόλη που θέλουμε και ονειρευόμαστε» και πρόσθεσε «Αναγνωρίζω και την αγάπη αυτή. Αναγνωρίζω και τιμώ την προσπάθεια που καταβάλλεις για την πόλη μας. Αναγνωρίζω και τιμώ την αξιοπρεπή στάση σου, το ήθος σου, την ευγένεια σου». Γλείψιμο κύριε Γιωρκάτζη για έγκριση του Προϋπολογισμού από την Υπουργό Εσωτερικών ή

προσπάθεια για να χρυσώσεις το χάπι – στον εαυτό σου - που θα βλέπεις την προσωπογραφία της στην είσοδο του Δημοτικού Μεγάρου;

- **Δεν ξεχνώ τον Ταλιαδώρο.** Στις Σπόντες της περασμένης έκδοσης <http://www.defterianaynosi.com/article.php?id=536> , έγινε αναφορά στην ομιλία του προέδρου της ΟΕΛΜΕΚ, Δ. Ταλιαδώρου, στο μνημόσυνο του Γρίβα και τη σχετική ανακοίνωση της Προοδευτικής Καθηγητών. Ως απάντηση ο κος. Ταλιαδώρος, έστειλε στο paideia-news.com (<http://cyprusnews.eu/paideia/915140>) για να θαυμάσουμε όλοι, όσοι δεν παραστήκαμε στο συγκεκριμένο μνημόσυνο, την άποψή του για τον «απελευθερωτή της Κύπρου» και «άξιο τέκνο της Ελλάδας» που κέρδισε «το ιερό εισιτήριο για το ελληνικό πάνθεο των αθανάτων» ως «μια από τις κορυφαίες προσωπικότητες που ανέδειξε η Κύπρος και ο ευρύτερος Ελληνισμός κατά τον 20^ο αιώνα». Τον ελληνισμό, το ρώτησες κύριε Ταλιαδώρε αν χαρακτηρίζει με τον ίδιο τρόπο το Γρίβα; Γιατί άλλα αναφέρονται στη Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, ας πούμε. Χαιρετίζω, όμως, το ότι αναγνωρίζεις στην σχετική ομιλία σου τη «συγκρότηση μυστικής στρατιωτικής Οργάνωσης, με την ονομασία Οργάνωση «Χ», στην κατάταξή του «μεταξύ των εξέχουσων φυσιογνωμιών του Έθνους που συνέβαλαν τα μέγιστα στη μη κομμουνιστικοποίηση της Ελλάδας» - άλλωστε περιλαμβάνεται και στο πολυσχιδές έργο του στην Κύπρο - και την ίδρυση της ΕΟΚΑ Β'. Φαντάζομαι, ότι κάλεσες τους παριστάμενους να 'κλίνουν το γόναυ' ως ένδειξη μετάνοιας στα τόσο μεγάλα «επιτεύγματα» του 'αρχηγού' και της συνοπαρτζιάς του, για τα οποία είστε «ευγνώμονες» και εσείς και ο Πενταδάκτυλος, όπως και το 37% του νησιού, οι χιλιάδες πρόσφυγες, οι αγνοούμενοι, οι δολοφονημένοι κατά το πραξικόπημα και την εισβολή και ολόκληρος ο λαός της Κύπρου που «απολαμβάνει» τις συνέπειες των «επιτευγμάτων» της 'προσωπικότητας' που εκθειάζετε.
- "Υπουργείο Παιδείας: Γίνεται συζήτηση για πρόσωπα με ελληνοκεντρική προσέγγιση πραγμάτων, τα οποία να απολαμβάνουν την εμπιστοσύνη, τόσο της Εκκλησίας, όσο και του Συνδέσμου Αγωνιστών ΕΟΚΑ. Συζητούνται τρία ονόματα: Ελένη Θεοχάρους, Μαίρη Κουτσελίνη Ιωαννίδου και Νίκος Τορναρίτης." Πηγή: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

- **«Νοικοκυριά και ΜΜΕ επιβαρύνθηκαν με 2.5 δις»** (για μη έγκαιρη αξιοποίηση του ΦΑ) – όπου ΦΑ, βλέπε δηλώσεις Λιλλήκα : Αυτός ήταν ο τίτλος ηλεκτρονικής εφημερίδας για νέες δηλώσεις Λιλλήκα για το φυσικό αέριο. Αν το ήξερε ο άνεργος εργάτης ότι το νοικόκυριο του μπαίνει στην ίδια μοίρα με το συγκρότημα ΔΙΑΣ, ANTENA, MEGA κλπ, πόσο θα χαιρόταν, μα πόσο θα χαιρόταν. Κάτι να του «μείνει» από την ταλαιπωρία στην οποία υπεβλήθει και υπόκειται. Όσο για το ότι η επιβάρυνση αυτή, προκύπτει από την απόρριψη από πλευράς ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, της πρότασης του Τάσσου Παπαδόπουλου « για αξιοποίηση του φυσικού αερίου μέσω πλωτής μονάδας» αντί χερσαίας, μήπως στα 2,5 δις περιλαμβάνεται και το σχετικό όφελος για συγκεκριμένο «κύκλο» μετατροπής της χερσαίας μονάδας σε πλωτή;

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Εδώ Κυπριστάν;

Δεκάλογος υπέρ των αξιών του πλουραλισμού, της εκκοσμικευμένης εκπαίδευσης και των δικαιωμάτων των παιδιών.

της Ρένας Χόπλαρου

Εάν η προσέγγιση της Διευθύντριας Μέσης, κ. Πουλλή και η κόντρα της με τις δύο Επιτρόπους, σχετικά με τα πρακτικά ζητήματα που προέκυψαν ύστερα από την εφαρμογή του δικαιώματος της απαλλαγής μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών δείχνουν κάτι για τη «δημοκρατική ποιότητα» της κυπριακής εκπαίδευσης, τότε θα πρέπει να τα συζητήσουμε όλα από την αρχή. Γιατί η φτωχή «ποιότητα» και η λειψή «δημοκρατικότητα» ευνοούν τον σκοταδισμό. Δουλειά εξάλλου των δημόσιων λειτουργών, ειδικά αυτών που βρίσκονται στις ανώτερες ιεραρχικά θέσεις, είναι να σκέφτονται δημιουργικές λύσεις και να επιλύουν προβλήματα.

Πάμε λοιπόν σήμερα ξανά να συζητήσουμε τα αυτονόητα. Ότι το σχολείο δεν πρέπει θρησκεύεται. Ότι οφείλει να αναγνωρίζει ως ισότιμες με την επικρατούσα θρησκεία τη θρησκευτική ετερότητα ή/και την απουσία θρησκευτικότητας. Και ότι οι μαθητές δεν πρέπει να υφίστανται καμία ευμενή ή δυσμενή διάκριση λόγω θρησκεύματος.

- 1) Πώς διδάσκεται το μάθημα σήμερα;** Δεν ιστορικοποιεί, ούτε αναλύει το θρησκευτικό φαινόμενο. Παρά τον κατ' επίφαση εκσυγχρονισμό του περιεχομένου και την πρόσφατη αλλαγή των διδακτικών εγχειριδίων, το μάθημα διατηρεί ουσιαστικά τον παραδοσιακό κατηχητικό του χαρακτήρα. Το ίδιο κάνει όλη η σχολική κουλτούρα με τους καθιερωμένους εκκλησιασμούς, προσευχές, χρήση επίσημων θρησκευτικών συμβόλων και ονομασίες (π.χ. Δημοτικό Σχολείο Αποστόλου Ανδρέα).
- 2) Τι κάνει ένας γονιός που θέλει να απαλλάξει το παιδί του από το μάθημα των θρησκευτικών;** Σε όλα τα κράτη –μέλη της Ε.Ε όπου το μάθημα των θρησκευτικών είναι υποχρεωτικό, προβλέπεται η δυνατότητα απαλλαγής των μαθητών κατόπιν σχετικού αιτήματος των γονέων. Μετά την ένταξή μας στην Ε.Ε το μάθημα ορίζεται τυπικά τουλάχιστον ως προαιρετικό. Μόνο που στην Κύπρο απαιτείται ταυτόχρονη δήλωση της θρησκευτικής ταυτότητας των γονέων, κάτι που παραβιάζει τα προσωπικά τους δεδομένα. Το τελευταίο ελπίζω να αναδείξουν περισσότερο οι δύο Επίτροποί μας και επιτέλους να

δεχτεί να πράξει το Υπουργείου μας. Η διαδικασία θα μπορούσε να απλουστευθεί περαιτέρω και να γίνεται με μια απλή δήλωση από πλευράς γονέων.

3) Να ξεκαθαρίσουμε ωστόσο ότι ο σεβασμός δια του αποκλεισμού δεν αποτελεί σεβασμό της ταυτότητας. Όχι μόνο δεν υφίσταται σχέση ισοτιμίας και ενιαία μεταχείριση μεταξύ των θρησκευτικών ταυτοτήτων στο ελληνοκυπριακό σχολείο αλλά αντίθετα η θρησκευτική ετερότητα απαξιώνεται. Πολίτες που ενδεχομένως να μη θρησκεύονται ή είναι αλλόθρησκοι δεν απολαμβάνουν ισότιμης αναγνώρισης στο πλαίσιο του σχολείου. Η κουλτούρα τους τοποθετείται εκτός της σχολικής γνώσης και εκτός των πρακτικών του σχολείου. Εξίσου απαξιωτική είναι και η στάση του επίσημου σχολείου προς την αθεΐα. Για αυτό άλλωστε, συχνά βλέπουμε αλλόθρησκα παιδιά να ζητάνε κλαίγοντας να κοινωνήσουν ή να εκκλησιαστούν ή να σταυροκοπιούνται με φανατισμό. Η βασική στρατηγική που φαίνεται να αναπτύσσουν τα παιδιά αυτά για να μη στιγματιστούν είναι να γίνονται «βασιλικότεροι του βασιλέως». Κάποια άλλα απλώς αποτραβιούνται, χάνοντας τη φωνή τους.

4) Αφού η συντριπτική πλειονότητα των ΕΚ είναι χριστιανοί ορθόδοξοι θα αφήσουμε απροστάτευτο το δικαίωμα της πλειονότητας για να ικανοποιήσουμε το δικαίωμα της μειονότητας; Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν υπολογίζονται με όρους πλειονότητας/μειονότητας. Η πολιτεία οφείλει να καλύπτει με όρους καθολικότητας τα ανθρώπινα δικαιώματα για όλους τους πολίτες της. Οι μειονότητες εξάλλου είναι αυτές που χρήζουν προστασίας. Η ποιότητα της δημοκρατίας μας αξιολογείται κάθε φορά που πρέπει να πάρει θέση απέναντι στα διάφορα μειονοτικά ζητήματα. Κάθε φορά που οι θεσμοί πρέπει να επιδείξουν ουδετερότητα, να πάνε κόντρα στο ρεύμα. Το δικαίωμα μιας ομάδας για τη μετάδοση της κουλτούρας της μέσω του σχολείου, ακόμα κι αν αυτή αναγνωρίζεται ως πλειονότητα, δεν μπορεί να θεωρείται υπέρτερο του δικαιώματος οποιασδήποτε μειονοτικής ομάδας, για ισότιμη αντιμετώπιση/παρουσία/συμμετοχή στην εκπαίδευση.

5) Μα δεν πρέπει το σχολείο να διδάσκει την ηθική και να καλλιεργεί αξίες και πνευματικότητα στα παιδιά μας; Ναι, μόνο που πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι η θρησκεία δεν είναι το μόνο μέσο που έχουμε στα χέρια

μας για να καλλιεργήσουμε τις ηθικές αξίες και για να δώσουμε απαντήσεις στα διάφορα ηθικά, επιστημονικά και πολιτικά ερωτήματα. Υπάρχει και το μάθημα της πρακτικής ηθικής φιλοσοφίας που, όπως θα δούμε παρακάτω, αρχίζει να χρησιμοποιείται ως εναλλακτικό μάθημα σε ορισμένες χώρες. Ο δογματικός χαρακτήρας της θρησκείας εξάλλου και η διεκδίκηση της απόλυτης αλήθειας συγκρούονται με τις σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις που επιδιώκουν τη διερεύνηση, το πείραμα, την τεκμηρίωση, το διάλογο και την κριτική αντιπαράθεση επιχειρημάτων.

- 6) **Υπάρχουν συναινετικές λύσεις;** Ναι, υπάρχουν. Πολλές και διαφορετικές. Αρνούμαστε ωστόσο να τις συζητήσουμε με ειλικρίνεια, φοβόμαστε να πάρουμε αποφάσεις για το είδος των αλλαγών που απαιτούνται, πόσο μάλλον να τις εφαρμόσουμε. Για παράδειγμα, η **Γερμανία**, το **Βέλγιο**, και το **Λουξεμβούργο**, εφαρμόζουν μια πιο σύνθετη πολιτική από τη δική μας. Προσφέρεται η δυνατότητα επιλογής μεταξύ ενός μαθήματος θρησκευτικών, το οποίο έχει κατηχητικό χαρακτήρα και ενός εναλλακτικού μαθήματος το οποίο δεν έχει ομολογιακό χαρακτήρα αλλά έχει ως αντικείμενο την πρακτική ηθική φιλοσοφία. Πρόκειται για ένα μοντέλο που σέβεται τη θρησκευτική ή μη θρησκευτική ταυτότητα των μαθητών ενώ διαθέτει τη δυνατότητα αποφυγής του κατηχητισμού. Η πολιτική άλλωστε της εναλλακτικότητας αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς τη διαδικασία εκκοσμίκευσης της εκπαίδευσης διότι δεν αντιλαμβάνεται τη θρησκευτικότητα ως αναγκαίο συστατικό στοιχείο της ηθικής διαπαιδαγώγησης του ατόμου. Άλλες χώρες, όπως η **Αγγλία**, η **Ολλανδία**, η **Αυστρία** ή οι **σκανδιναβικές**, παρά τις επιμέρους διαφορές τους, έχουν αμβλύνει το υποχρεωτικό – κατηχητικό μοντέλο του θρησκευτικού μαθήματος με στοιχεία ενημέρωσης για τα άλλα κύρια θρησκευόμενα που εκπροσωπούνται στον μαθητικό πληθυσμό. Ο πλουραλισμός που εισάγεται στο σχετικό μάθημα δείχνει τη σταθερή τάση που υπάρχει στις χώρες αυτές ως προς την υιοθέτηση ενός θρησκευσιολογικού μοντέλου (στοιχεία «Δίκτυο Ευρυδίκη»).
- 7) Μέχρι να προχωρήσουμε σε πιο δομικές αλλαγές, τι κάνουμε με τα περίπου διακόσια παιδιά που πήραν απαλλαγή από το μάθημα, ειδικά όσα δεν επιθυμούν να μείνουν μέσα στην τάξη την ώρα των θρησκευτικών; Επειδή ο αριθμός δεν είναι (ακόμα) τραγικά μεγάλος, γιατί κάνουμε τα εύκολα δύσκολα; Δεν μπορούν να βρεθούν απλές λύσεις εντός της σχολικής μονάδας; Το παιδί ή παιδιά να κάθονται στη βιβλιοθήκη διαβάζοντας λογοτεχνία, να παρακολουθούν μια ταινία ή να ασχοληθούν με εργασίες που σχετίζονται με ηθικά διλήμματα (γεμάτο το διαδίκτυο).

- 8) **Η εμμονή σε παραδοσιακές μυθοπλασίες και ο φόβος ότι η ταυτότητα του έθνους κινδυνεύει αν αλλάξει το παραμικρό στο μάθημα των Θρησκευτικών αποτελούν χαρακτηριστικά μιας βαθιά συντηρητικής κοινωνίας.** Το οπισθοδρομικό σχολείο που την χαρακτηρίζει αγνοεί την ουσιαστική εξέλιξη και στηρίζεται στις αξίες της εθνικής ομοιογένειας, των αποκλειστικών ταυτοτήτων και των αδιάβατων συνόρων μεταξύ των διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων. Οι τελευταίες αξίες πολλές φορές χρησιμοποιούνται στα επίσημα έγγραφα του Υπουργείου Παιδείας ως αποτέλεσμα των απαιτήσεων που δημιουργήθηκαν στην προσπάθεια τους να εξασφαλιστεί η ένταξη στην Ε.Ε. Δεν έχουν ακόμη καταφέρει να επηρεάσουν ουσιαστικά τη ζωή του σχολείου, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες μια μικρής ομάδας εκπαιδευτικών. Το σχολείο που χρειάζεται για να βγει από το τέλμα της η συντηρητική κοινωνία που περιγράψαμε είναι αυτό του πλουραλισμού, της ανοχής και της κοινωνικής κινητικότητας.
- 9) **Πίσω από κάθε ιδεολογικοπολιτισμικό ζήτημα κρύβεται συνήθως και ένα πιο πεζό ζήτημα.** Στη συγκεκριμένη περίπτωση η «κρυφή αμαρτία» των θεολόγων και των συνδικαλιστών που τους υποστηρίζουν είναι ότι δεν παραδέχονται ανοιχτά ότι τυχόν αλλαγές στο μάθημα των θρησκευτικών θα βάλει σε κίνδυνο τα κεκτημένα συμφέροντα τους (διορισμούς στο δημόσιο, συνθήκες, κύρος, κτλ).
- 10) **Άλλο πράγμα ο α – θρησκευτικός χαρακτήρας της εκπαίδευση και άλλο πράγμα ο αντι –θρησκευτικός.** Άλλο πράγμα να κρατάει η επίσημη κρατική εκπαίδευση μια ουδετερότητα απέναντι στα θρησκευτικά πιστεύω των μαθητών/τριών και άλλο πράγμα η μεταβολή ή η καταναγκαστική αποσιώπηση ή η απαγόρευση της έκφρασης των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Το κείμενο αυτό υποστηρίζει το πρώτο και όχι το δεύτερο. Το γράφω αυτό για να μην υπάρξουν οι συνηθισμένες και εκ του πονηρού κατηγορίες ότι αναλύσεις σαν την παραπάνω θέλουν να φιμώσουν τη θρησκευτική έκφραση των πιστών. Ας σταματήσουμε να μπερδεύουμε τις βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν μια φιλελεύθερη δημοκρατία με τις κουτοπονηρίες των οπαδών του Κυπριστάν.

